

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ
«МОВА ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ»**

18 листопада 2021 року

**Дніпро
2021**

УДК 81
ББК 81.2 УКР
М 74

*Ухвалено до друку Науково-методичною радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»
(протокол № 4 від 16.12.2021 р.)*

Матеріали круглого столу «Мова як форма реалізації особистості» (18 листопада 2021 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2021. 106 с.

(в авторській редакції)

Вміщено матеріали круглого столу, в якому взяли участь професорсько-викладацький склад закладів вищої освіти, магістри, здобувачі вищої освіти України. Тематика статей охоплює актуальні питання щодо розвитку мов світу та форм реалізації їх через носіїв мови.

Матеріали круглого столу можуть бути використані у практичній діяльності фахівців різних видів діяльності та у навчальному і виховному процесах закладів освіти.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Алфьорова Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, проректор з навчальної та наукової роботи Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Крашеніннікова Тетяна Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної лінгвістики Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Кривуля Валентина Олексіївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики

Мірошник Андрій Дмитрович – фахівець з міжнародних зв'язків Відділу організації наукової роботи, міжнародних зв'язків та академічної мобільності

(Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»)

© Автори, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
Андрішко О. М. Чи існує загроза для мов у XXI столітті?.....	6
Бабанська С. А. Погляди на психолінгвістику.....	9
Богдашев С. Д. Language is a mirror of the inner world of a man	11
Бондаренко О. М. Role of language in person's life	13
Bondarenko V., Zhura K. Forensic linguistics in Ukraine	15
Бурхович Я. В. Вплив мови на розвиток особистості	19
Дерій О. О. Перекладні словники як основа лінгвістичної підготовки студентів	21
Завізна М. А. Англійська професійна мова в готельно-ресторанному бізнесі.....	23
Зав'ялов Д. І. Проблема поширення української мови.....	26
Запотічна Р. А. Самостійна робота здобувачів вищої освіти під час вивчення іноземної мови: огляд літератури.....	29
Кононова В. К. Специфіка використання української мови в професії психолога	32
Корж В. Є. Англійська мова як об'єднувальний елемент спілкування народів.....	34
Корсунська В. В. Казкотерапія як психолінгвістичний метод корекційної роботи	37
Кравченко В. В. Language as a form of personality realization.....	42
Крашеніннікова Т.В. Аналіз сучасних досліджень у психолінгвістиці	44
Кривуля В.О. Когнітивний аспект автентичних текстів при формуванні реалізації особистості з іноземної мови.....	46
Лукомська А. Морально-правова культура правоохоронців: чи властива правоохоронцям аморальність	49
Макаренко А. С. Англійська мова як мова юридичної документації	57
Маркіяненко М. Є. Психолінгвістичні здібності характерників	60
Мигович Р. Я. Іншомовна підготовка працівників правоохоронних органів країнами Європейського Союзу	63
Мкртчян А. А. Usage of language as the realization of personality	66
Мороз І. О. Language is a means of a person's formation	69
Панежа Д. А. Influence of language on a person	73
Пантелєєв В. О. Формування мовної особистості	75
Підвисоцька Г.В. Influence of language on a individual's personality.....	77
Підопригора І. А. Мова як складова іміджу психолога	79
Половнікова В. How language shapes our personality	80
Поповський А. На сторожі рідного слова.....	82
Сорока Я. Ю. Мова як засіб становлення особистості	89
Станчуляк Е. Мова у житті людини	91

Супрун К. А. Мова в житті особистості	92
Твердохліб С. С. Англійська мова в професійному спілкуванні юристів	95
Трескін Д.О. Гейтспіч як форма дискримінації: питання визначення	97
Ходатаєв А. А. Мова як невід’ємна складова соціального аспекту особистості	99
Чуб К. Є. Language and culture	100
Шулежко М. С. How the language affects the personality.....	101
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	104

ПЕРЕДМОВА

Шановні учасники круглого столу!

Мовна особистість – це носій мови, який: достатньо володіє системою лінгвістичних знань, здійснює мовленнєву діяльність, має навички активної роботи зі словом, дбає про мову і сприяє її розвитку.

Сучасна система лінгвістичних наук охоплює класичну теоретичну лінгвістику, де основні напрями дослідження пов'язані з вивченням мовних процесів у мовної особистості, а також активно розглядає питання фонології, морфології, синтаксису, семантики, лексики, до складу яких сучасні науково-лінгвістичні парадигми додали когнітивну лінгвістику, функційну лінгвістику, генеративну лінгвістику; дескриптивну лінгвістику, що містить антропологічну лінгвістику, еволюційну лінгвістику (порівняльно-історичне мовознавство, етимологія), фонетику і соціолінгвістику, а прикладна лінгвістика – це комп'ютерна лінгвістика, математична лінгвістика, судова лінгвістика, юридична лінгвістика, методики викладання і вивчення мови, прескриптивна лінгвістика, нейролінгвістика, психолінгвістика, стилістика тощо.

Кафедра прикладної лінгвістики вдячна всім учасникам за підтримку нашого круглого столу «Мова як форма реалізації особистості».

ЧИ ІСНУЄ ЗАГРОЗА ДЛЯ МОВ У ХХІ СТОЛІТТІ?

Андрішко Олег Михайлович,
м. Дніпро, Україна

25 квітня 2019 року Верховна Рада України ухвалила мовний закон, який посилює захист української мови в Україні. Склалася парадоксальна ситуація: цей закон має захищати державну мову – мову титульної нації, водночас надаючи підтримку та захист мовам інших корінних народів, а також національних меншин, проте якщо в корінних народів значних нарікань (особливо публічних) немає, то певні (насамперед дві) національні меншини висловили обурення, наголошуючи на якихось обмеженнях [Марковська 2019]. Пригадаймо: Угорщина роздає свої паспорти меншинам у Виноградівському та Берегівському районах Закарпаття, постійно підтримуючи там напруження та спаратистські настрої (можна пригадати діяльність колишнього мера міста Берегового та колишнього лідера Демократичної партії угорців України Іштвана Гайдоша, що внесений до бази «Миротворця», не визнає анексію Криму, співпрацює з проросійськими силами та відомий провокацією з угорським прапором на українських державних установах); щодо агресивної, нав'язливої політики російської меншини протягом століть, то це й так відомі речі.

Певно, це й стало одним із чинників того, що Венеціанська комісія, розглянувши закон, почала наголошувати на якихось «репресіях» щодо насамперед російської мови [Марковський 2020; Червоненко 2019]. Дивно, що водночас у цієї комісії не виникає питань щодо мовної політики інших європейських держав, хоча саме в Україні є всі передумови для створення та проведення збалансованої мовної політики, щоб не порушити права особистості та національного самовизначення, на чому, зокрема, наголошують О. Демська та Е. Мальцев [Демська 2016].

Звісно, мова – один із чинників існування нації, отже, варто зберігати лінгвістичне розмаїття, особливо рідкісні мови, мови, статус яких

законодавчо не затверджений чи значно обмежений, а також ті, що мають унікальні риси.

Розглянемо деякі випадки в Україні, державах ЄС та світу.

Україна. 2014 рік. Студент Юрій Поправка разом із друзями потрапляє в полон до проросійських бойовиків біля Слов'янська. За свідченнями очевидців, був убитий за відмову переходити на російську мову та до російського патріархату.

Китай. 2016 рік. Посилення гоніння уйгурів із метою мовної та культурної асиміляції з китайцями.

Україна. 2019 рік. У Бахмуті прощаються з місцевим активістом Артемом Мірошниченком. Колеги впевнені, що причиною вбивства стали проукраїнські погляди загиблого та відмова спілкуватися російською. Справа набула чималого розголосу, стверджувалося, що в цивілізованій державі XXI століття видається дикунством убивство за державну мову. Щоправда, деякі джерела (zaxid.net) розглядають цей випадок як звичайний побутовий конфлікт і напад хуліганів.

Росія. 2019 рік. Дружина політв'язня Теймура Абдуллаєва стверджує, що співробітники ростовського СІЗО скоротили їхнє побачення через розмову кримськотатарською мовою. Раніше, у 2017 році, за лист кримськотатарською його помістили до карцеру.

Росія. 2019 рік. Матір політв'язня Сервера Мустафаєва, Венера Мустафаєва, стверджує, що працівники ростовського СІЗО перервали її розмову з сином через спілкування кримськотатарською.

Росія. 2019 рік. Науковець Альберт Разін вчинив акт самоспалення перед будівлею парламенту Удмуртської республіки на знак протесту проти російської мовної політики.

Росія. 2019 рік. Під час мітингу в Казані громадська діячка й письменниця Фаузія Байрамова наголосила про небезпеку втрати татарської мови, культури та ідентичності.

Естонія. 2019 рік. Ерзянський Інязор Сиресь Боляєнь виступаючи на конференції «Корінні народи і мови в глобалізованому світі. Виклики, можливості та загрози» розповів про негативне втручання російської влади у функціонування ерзянської мови.

Отже, випадки переслідування за мову як ознаку національної ідентифікації в сучасному світі не поодинокі.

В Європейському союзі таких випадків не зафіксовано, проте, якщо звернути увагу на «Атлас мов, які перебувають під загрозою зникнення», там вистачає мов корінних народів, що потребують захисту і невдовзі можуть зникнути, наприклад: бретонська у Франції (закон Тубона, за яким держава фінансує лише франкомовні школи); вілямівська у Польщі (майже витіснена польською; відчутного удару мові завдала заборона всередині ХХ століття, ініційована комуністами); лівська у Латвії (майже зникла внаслідок смерті останнього носія, для кого мова була рідною, нині вивчається переважно ентузіастами); кашубська мова у Польщі, верхньо- та нижньолужицька в Німеччині (мають статус регіональних, проте оцінюються як такі, що перебувають під загрозою).

У державах із розмаїттям мов ситуація часто може бути такою, що молоде покоління, маючи непогані умови для розвитку рідної мови, вважає її непрестижною. Прикладом такої є мова бонгті в Малайзії, молоді носії якою дедалі частіше спілкуються малайською [Ah Gang 2020; Kluge, Jeong-Но 2016].

Звісно, описані тут ситуації багато в чому різні, проте впевнено можна стверджувати одне: мова не лише формує особистість, а і є потужним рушієм змін у суспільстві, особливо коли розглядати загрозу національній ідентифікації.

Література

1. Демська О. (2016). Мовна політика: про ідентичність і успішність у глобальному світі / Орися Демська, Едуард Мальцев. *Мова : класичне-модерне-постмодерне*. Вип. 2. Київ : Дух і літера. С. 16-26.

2. Марковська М. (2019). Державна чи друга? Що говорить дослідження про вивчення української на Закарпатті. [Електронний ресурс]. URL: <https://nus.org.ua/articles/derzhavna-chy-druga-shho-govoryt-doslidzhennya-pro-vyvchennya-ukrayinsoyi-na-zakarpatti/>.
3. Марковський В. (2020). *Критика положень мовної статті Закону про освіту в Європі та Росії*. Феномен національної держави і права: український та світовий досвід і перспективи: Матеріали Дванадцятої всеукраїнської наукової конференції / Терлюк І. Я. (укладач). Вип. 12. Львів : Ліга-Прес. С. 119-122.
4. Червоненко В. (2019). Венеціанська комісія рекомендувала Україні захистити російську і змінити мовний закон. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50686995>.
5. Ah Gang, G. C. (2020). Exploratory study on the identity orientation and sense of community of dusun bonggi youth. *International Journal of Engineering and Technology*. Volume 16, Issue 2. URL: https://www.ijltet.org/journal_details.php?id=958&j_id=4891.
6. Kluge, A., Jeong-Ho, Ch. (2016). Bonggi language vitality and local interest in language-related efforts: A participatory sociolinguistic study. *Language Documentation & Conservation*. 10. pp. 548-600.

ПОГЛЯДИ НА ПСИХОЛІНГВІСТИКУ

Бабанська Світлана Андріївна

*Студентка 2 курсу спеціальність 053 «Психологія»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Крашеніннікова Т.В.,

*кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної
лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Психолінгвістика на сьогодні набирає неймовірний рівень зацікавленості у науковців. Перед нами постає низка тем, які найбільше викликають наукових суперечок. Це проблеми: використання читання тексту в навчанні іноземних мов як складника полікультурної комунікативної компетенції (розглядалась у працях Р. Н. Аткинсона, О. М. Антипової, Г. В. Барабанової, Г. І. Бородіної, С. Ю. Ніколаєвої, О. Б. Тарнопольського та ін.); комунікативних здібностей особистості (досліджували А. В. Батаршев, В. Л. Дранков, А. А. Кідрон, В. П. Казміренко, Л. М. Карамушка, Я. Л. Коломінський, Л. А. Лукаш, Г. Міллер, К. Роджерс та ін.); співвідношення культури, мови і мовлення (висвітлено у наукових працях М. М. Бахтіна, О. О. Бодальова, Л. С. Виготського, Ж. Лакана, О. О. Леонтєва, С. Д. Максименка, О. О. Потєбні, Н. Ф. Шевченко, Н. В. Чепелевої та ін.); розмаїття визначень внутрішньої форми слова – від

потребнянських тлумачень і трактувань цієї категорії його наступниками до інтерпретації внутрішньої форми номена сучасними мовознавцями (Р. А. Будагов, В. Г. Варіна, В. Г. Гак, Б. О. Плотников, В. М. Русанівський); образного елементу у значенні номена (Л. А. Булаховський, Г. О. Винокур, В. І. Телія, Л. Г. Хижняк, О. В. Чичерін); способу передавання поняття відтінком значення (О. С. Кубрякова, Б. О. Серебренников); ланки, що поєднує довербальну і вербальну стадії номінативного акту, «пучок асоціацій» (О. С. Снітко); фактору словотвірної системності (Н. І. Мигиріна); розумового інтеріоризованого образу (Т. Р. Кияк).

Наукові дослідження щодо мовлення дітей дошкільного віку присвячуються переважно таким аспектам, як: онтогенез внутрішнього мовленнєвого процесу (Б. Баєв, С. Драпкіна, Г. Мчедлішвілі); закономірностям розвитку мовлення (Т. Ахутіна, А. Богуш, П. Блонський, О. Запорожець, С. Ервін-Тріпп, Дж. Кац, В. Леопольд, Д. Макніл, Т. Слама-Казаку, Ф. Сохін, Т. Ушакова, Л. Федоренко, Дж. Фодор); мовні особистості мовлення та мовні компетенції (Л. Блум, М. Брайн, О. Гвоздев, І. Горєлов, Г. Добрава, К. Крутій, Н. Русакова, К. Сєдов, Д. Слобін, Ч. Фергюссон, С. Цейтлін та ін.). Останнім часом з'являються дослідження, в яких більш чітко виділяються окремі, власне мовленнєво-діяльнісні, характеристики дитячого мовлення (А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Красильников).

Серед зазначених дослідників, актуальними залишаються праці, не дивлячись на час, Л. С. Виготського (1896-1934), якого вважають у науковому світі засновником сучасної психолінгвістики завдяки його трактуванню внутрішньої психологічної організації процесу породження мовлення як послідовності взаємопов'язаних фаз діяльності. Перша фаза – це мотивація мовлення, друга – це думка, третя – опосередкування думки у внутрішньому слові, четверта – реалізація думки у значеннях зовнішніх слів і наступна – реалізація думки у словах, або акустико-артикуляційна реалізація мовлення. Дуже важливим для психолінгвістики є положення Виготського

про те, що думка не втілюється в слові, а здійснюється в ньому, тим самим підкреслюється діяльнісний характер мовлення [1].

На окрему увагу заслуговують погляди І. Н. Горелова (1928-1999) та К. Ф. Сєдова (1954-2011), які вивчали предмет психолінгвістики. На їхню думку, предметом психолінгвістики виступає мовна особистість, що розглядається в індивідуально-психологічному аспекті та подається чітке розмежування щодо предметів вивчення психології мови та психолінгвістики.

Н. В. Лешкова у своїх дослідженнях звертає увагу на мовознавчий початок психолінгвістики, функціональне значення мовних знаків для мовлення, становлення психолінгвістики як міждисциплінарної науки та намагається пояснити проблеми, пов'язані з вивченням мовлення. Також визначає, що мовлення – це явище не тільки лінгвістичне, але й психологічне, то для того, щоб воно стало для кожної людини мовленням особистим, індивідуальним – невід'ємною частиною його розуму й душі, треба віднайти у мовленні ті універсальні, окрім мовних, психічні функції, які складуть основу мовленнєвих механізмів, й розвинути їх в індивідуальному порядку [2].

Література

1. Воробйова Л. М. Л. С. Виготський і розвиток сучасної психолінгвістики // Наукові записки РДГУ. 2007. Випуск 36. С.29-31.
2. Лешкова Н. В. Сучасна психолінгвістика: напрями, аспекти і концепції // Система і структура східнослов'янських мов. /ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Горлівський інститут іноземних мов, 2012. Випуск 6. С.97-105.

LANGUAGE IS A MIRROR OF THE INNER WORLD OF A MAN

Богдашев Сергій Дмитрович

*Студент 1 курсу спеціальність 242 «Туризм»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

**Науковий керівник: Підвисоцька Г.В.,
викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет**

Everyone of us knows, that knowledge of English is our journey into the future. It cultivated us as person and gives a chance to advance in modern technology and culture. In my speciality it's necessary to have ability to communicate with people and serve them. When we learn a foreign language we get the chance to fly abroad. Realization of personality in sphere service is an important activity for future tourism. Language, of course, has an impact on the formation of individual consciousness. Language is the best means of relations between individuals. There is no language nationality, the native language best reflects the thoughts and feelings of the individual man, the society of the whole people.

It is in language, in its history, development and formation marked the first signs of manifestations of independent spiritual life of the future individual people.

Language is a mirror of the world around us that reflects reality creates its own picture of the world, specific and unique to each language, and, respectively, the people, ethnic group, language group used this language as a means of communication. Today the problem of free command of the language is especially relevant and important for the self-development of a particular individual, namely for those who use the word as the main tool of their profession. Language is the uniqueness of a person's life and professional activity. It clearly defines its national character; intelligent and aesthetic interests; shows business qualities, testifies to the general development of the personality. So, knowing the language of the people among whom you live is a sign of culture and education; knowing the native language is a sacred duty; competently and ethically use the language of the profession – the norm of professional life. Talk normalized language is much harder than communicating the slang you are you constantly hear in the surrounding linguistic environment.

Therefore, the choice of language means primarily depends on the culture of the individual.

Literature

1. The hidden ways your language betrays your character. – BBC // <https://www.bbc.com> article

ROLE OF LANGUAGE IN PERSON'S LIFE

Бондаренко Олександра Максимівна
Студентка 2 курсу спеціальність 081 «Право»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Науковий керівник: Підвисоцька Г.В.,
викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Human speech activity includes language and speech as internal means and ways of its realization. Language is a normalized system of sounds, morphemes, words and their rules communication at the morphological, syntactic, semantic and logical levels, ie the system of signs, which is the main means of communication members of a certain human team, a means of processing and transmitting information from generation to generation.

Speech is the use of language in the process of communication. Language as the system is an exclusively social phenomenon, it is constant, constant, has a normative character and obliges everyone who uses it to obey its laws, and speech is individual, dynamic, situational. Speech is the most universal means of communication.

The word «speech» is used in three different meanings: a) as an activity, process; b) as a product of speech activity; c) as an oratorical genre.

Verbal communication is used as a sign system of human speech, natural sound language, ie a system of phonetic signs, which includes two principles: lexical and syntactic. Speech is the most universal means of communication, and without it the realization of personality is impossible. However, this also requires a high degree of common understanding of the situation by all participants in the communicative process, as discussed above.

Human consciousness does not just exist mainly in language categories and forms. Decreased verbal activity is usually accompanied by a decrease in consciousness. Blocking speech aloud or "about yourself" actions leads to instant

forgetfulness, does not allow to comprehend the perceived information. This makes it possible to highlight the activation function of speech.

In addition, speech also performs an expressive function in the process of communication, which is to express the inner, emotional state of man. We often cannot make the content of our feelings, thoughts, experiences relevant to another person without telling him about it.

Language is a means for formation of human personality, his intellect, will, feelings and form of existence. Language is a continuous process of learning about the world, mastering it by man. Language is a means of communication between people, passing on one's own experience to others and enriching the experience of others.

Language unites different generations of people, as a testament, as the most precious heritage. She makes a huge contribution to the development of man as a unique person.

Linguistic characteristics are an integral part of an individual's characteristics, a reflection of his general culture. The level of a person's language culture indicates his spirituality or spirituality, intellect or ignorance, morality or immorality.

Today the problem of free command of the language is especially relevant and important for the self-development of a particular individual, namely for those who use the word as the main tool of their profession, whose speech is not only the main weapon in professional activity, but also the pattern consciously or unconsciously mastered, which is perceived by the environment. Recently, when there have been significant changes in the functioning of language, the problem of language as a means of communication, language in its implementation, the problem of speech culture in the self-development of the individual becomes relevant.

Literature

1. Measuring Elite Personality Using Speech // [http:// www.cambridge.org](http://www.cambridge.org) › core › journals › article

FORENSIC LINGUISTICS IN UKRAINE

Viktoriia Bondarenko

*Candidate of Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Foreign Languages
and the Culture of Professional Communication of Faculty 2,
Lviv State University of Internal Affairs*

Kyrylo Zhura

*4th year student of Institute of Law,
Lviv State University of Internal Affairs*

Forensic Linguistics as a separate area of Applied Linguistics is one of the disciplines within Forensic Sciences. It has been rapidly developing as a science whose purpose is to bridge the gap between linguistics and law enforcement to serve the purposes of justice and to facilitate establishing the truth in judicial processes.

Forensic linguistics involves the application of scientific knowledge to language in the context of criminal and civil law. Forensic linguists have an interest in understanding the language of the written law, its complexity and its origin, as well as the use of language in forensic procedures. They also study the judicial process from point of arrest, and through the interview, charge, trial and sentencing stages. For example, linguists are interested in the language of police interviews with witnesses and suspects, and in the language of lawyers and witnesses in cross-examination.

The term ‘forensic linguistics’ is used for the first time by the linguistics professor Jan Svartvik (1968) in his book “The Evans Statements: A Case for Forensic Linguistics”. In the 1980s, Australian linguists discussed the application of linguistics and sociolinguistics to legal issues. They discovered that a phrase such as ‘the same language’ is open to interpretation. The Federal Criminal Police Office (BKA) (Germany) organized a two-day conference in forensic linguistics in 1988. The First British Seminar on Forensic Linguistics was held at the University of Birmingham in 1992 and was attended by delegates from Australia, Brazil, Ireland, Holland, Greece, Ukraine and Germany as well as the UK. Moreover, first

MA course in forensic linguistics introduced at Cardiff University in 1999 and the Centre for Forensic Linguistics was established at Birmingham's Aston University to cope with the increasing demand for forensic linguistic skills in 2008.

In Ukrainian scholarly literature, the term "Legal Linguistics" is used to refer to the area of studies, which investigates legal language and communication. Legal Linguistics is defined as an interdisciplinary science, which deals with the language of legal theory and practice. The tasks of Legal Linguistics include the issues of the language of legislation, authorship of written documents, the analysis of recorded speech and other products of communication, specifics of courtroom discourse, which correlates with the wider interpretation of the tasks of Forensic Linguistics by some prominent western scholars.

The outcome or the result of a forensic linguist's analysis of linguistic data is called forensic linguistic evidence analysis in Anglo-Saxon scholarly tradition and forensic linguistic expertise in Ukraine. It seems to be simultaneously the product of the work of a linguist and a specific text genre. Despite the growing significance of forensic linguistic evidence analysis in some countries, its scientific and legal status in others is yet to be established. In common law countries, e.g. Great Britain, the United States, Australia, forensic linguists may be called in to provide expert opinion or assistance at different stages of a legal proceeding on quite a regular basis. A linguist can assist law enforcement officers in gathering information at the investigative stage or may be summoned to give an opinion at the trial stage or the appeal stage. In Ukraine, however, practical application of linguistic methods to the analysis of linguistic evidence in the form of forensic linguistic expertise has not acquired the legal status of an independent type of expertise being applied within the scope of forensic expertise.

Intellectual property claims is an area where application of the methods of Forensic Linguistics proved to be invaluable. Authorship authenticity and the status of trademarks as proper names and morphological and lexical units have been the subject of research for forensic linguists since the earlier part of the twentieth century. Diverse approaches to this issue including average word and

sentence length, lexical richness used to be applied. Forensic Phonetics or Speech Forensics is an area within Forensic Linguistics, which deals with the analysis of speech to be used as evidence in court. Being fast-tracked by the development of acoustic engineering, Forensic Phonetics is concerned with the issues of speaker identification, authentication of recordings, decoding spoken messages, analysis of different behavioral states of an individual, including stress, intoxication, illness or deception.

In Ukraine, Forensic Linguistics or Legal Linguistics explores a variety of subjects ranging from lexical, stylistic and pragmatic features of legal discourse and its subtypes to the history of the language of law. Alongside with the theoretical issues, it tackles practical tasks, which include the performance of forensic linguistic expertise to be used in crime investigation and in court. Forensic linguistic expertise is a type of forensic expertise, which may be appointed in accordance with the Instructions on the Appointment and Conduct of Forensic Expertise and Expert Analysis issued by the Ministry of Justice of Ukraine. The subject matter of forensic linguistic expertise is oral or written speech, which may be live or recorded. The scope of tasks forensic linguistic expertise is applicable to include the analysis of proper names, slogans, texts of advertisements, company names in order to establish similarity; identification of emotional colouring of texts and the degree of their impact on the addressee; resolving problems stemming from multiple interpretations of legal texts when different interpretations may result in different legal ramifications; evaluation of discourse in light of the existing speech norms and principles.

With regard to the tasks, forensic linguistic expertise is expected to perform as well as the types of data it deals with; there are three major types of forensic linguistic expertise: general, detailed and enhanced expertise.

General forensic linguistic expertise aims at analyzing the degree of the text's correspondence to the existing norms of the language and providing relevant corrections. Detailed forensic linguistic expertise is applied when it is necessary to avoid multiple interpretations of a legal document, for instance, in the text of a

contract or in the translation of legislation. Enhanced forensic linguistic expertise may be called for in cases of disputes caused by a specific use of words in a specific context. The Ukrainian Bureau of Forensic Linguistic Expertise of the National Academy of Sciences of Ukraine has offered another typology of forensic linguistic expertise. It includes the following major types of forensic linguistic analysis: 1) expert examination of the disputed legal documents; 2) expert examination in the cases of protection of dignity and reputation of an individual or a business; 3) expert examination in the cases of violence, national security, stirring up interethnic hostility; 4) expert examination in the cases of threats, blackmail and extortion; 5) expert examination in the cases of fraud; 6) expert examination of the documentary records of proper names; 7) expert examination in the cases of registered trademark protection.

In addition to the application of forensic linguistic expertise to the analysis of legislation texts or the data used as evidence in court, the range of task of Forensic Linguistics in Ukraine may be expanded to resolve the problems of authorship identification of texts as cultural phenomena, the impact of texts on social norms and values of the society, and expert analysis of the effectiveness of advertising texts and user manuals. Another challenging topic to be tackled by researchers within the domain of Forensic Linguistics is the analysis of the communicative and pragmatic features of the interaction of legal professionals, law enforcement officers with people during interrogations. Such studies may result in the improved procedures of an investigative interview as an enhanced variant of interrogation of victims, witnesses and suspects with the focus on the adherence to human rights, prevention of manipulative behaviour and obtaining more evidence that is reliable.

In conclusion, we can say that although Forensic Linguistics is a relatively recent area of science, its growing importance is undoubtful both in common law countries and Ukraine.

Literature

1. Zhyhadlo O. Yu. Forensic linguistics: history, main tasks and prospects. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2021. № 47. Том 1. С. 76–79.

2. Прадід Ю.Ф. Юридична лінгвістика в Україні: здобутки і перспективи. *Мовознавство*. № 2. 2011. С. 31–37.
3. Mohsen Ghasemi Ariani, Fatemeh Sajedi, Mahin Sajedi. Forensic Linguistics: A Brief Overview of the Key Elements. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 2014. Vol. 158. Pp. 222–225.

ВПЛИВ МОВИ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

Бурхович Ярослава Владиславівна,

*Здобувач вищої освіти першого курсу бакалавра кафедри психології
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Дерій О. О.,

*викладач кафедри прикладної лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний
університет»*

Мова – це спосіб спілкування з людьми. За допомогою мови людина може виражати свої думки, почуття тощо. Якщо людина знає дві або чотири мови, людина може реалізувати себе як особистість. Знання декількох мов може допомогти в знаходженні нових знайомств, за допомогою яких можна реалізуватися у суспільстві або професійній діяльності. Чим більш досконало людина знає мову, тим більш точніше людина може висловити свої думки. Всі професії на сьогодні потребують якісного знання мов. Особливу роль мова відіграє в психології та в медицині. Психологу та лікарю потрібно якомога простіше пояснити клієнту та пацієнту складність проблеми або рішення проблеми тощо, а це можливо лише за допомогою мовних вмінь та навичок.

Мова показує наскільки людина культурно розвинена. Кожна мова має свою культурну історію. Люди не тільки вивчали мову, але й доповнювали її новою граматиною, новими словами, новою вимовою слів. Знання мов допомагають зрозуміти одній людині іншу людину – це також допомагає реалізувати себе.

Все своє життя, від народження до смерті, людина реалізує себе як особистість. У дитячому віці мова – це те, за допомогою чого дитина може сповістити батьків про свої потреби. Мова у дитячий період постає своєрідною адаптацією до світу – це і є такою реалізацією особистості у світі

з самого початку життя людини. У підлітковому періоді мова – це реалізація особистості в суспільстві. У дорослому періоді є більше можливостей реалізувати себе як особистість за допомогою мови. У похилому віці, майже в усіх випадках, люди застосовують мову на практиці та за допомогою цієї практики продовжують реалізувати себе як особистості.

Мову вивчають ще з дитинства. Спочатку мову вчать діти, їх навчають батьки, потім її більш широко вивчають підлітки та дорослі. Отже, вивчати мову не достатньо, потрібно застосовувати її знання на практиці, тоді шлях до реалізації особистості буде легшим та скорішим.

За допомогою мови можливо досягти великого успіху. Чим більше людина буде практикувати та вивчати мову, а ще краще декілька мов людина зможе реалізувати себе як особистість в декількох сферах життя.

Знання мови дає нам вміння спілкуватися. Вивчення багатьох мов або однієї мови, але з поглибленим вивченням, впливає на ерудицію людини. Чим більше людей вивчає рідну мову та мову інших країн, тим більш вважається країна культурно розвиненою. Мова впливає на життя людини, розвиток країни. Інколи мова може змінити світ.

Є декілька найбільш популярних мов: англійська, китайська. Їх вивчають майже в усіх країнах світу, але це не означає що інші мови не потрібні чи не такі.

Мова як реалізація особистості може слугувати в бізнесі, науковій діяльності, коли людині потрібно презентувати проект або коли укладається угода між особами.

Важливо не скільки мов знає людина, а скільки мов знає людина з поглибленням. Знання мови повинно бути повноцінним: з граматиною, знанням слів, правописом. Мову можливо повноцінно вивчити за допомогою навичок читання та застосування своїх мовних знань на практиці.

В епоху інтернету, мова «грає» важливу роль у реалізації. Люди спілкуються за допомогою маленьких посилань, в яких мова, як така відсутня, на мій погляд. В посиланнях зазвичай пишуть короткі фрази такі,

як: «Привіт», «Як справи?», «Де зустрінемося?», «Яка в тебе погода?» тощо. Якщо люди продовжать спілкуватися короткими фразами в посиланнях в інтернеті – ці фрази перейдуть у реальне життя, і тоді мова перестане розвиватися, буде менше людей, які будуть володіти повноцінно мовою. Чим менше людина знає мову, чим коротші фрази, тим менше шансів реалізуватися як особистість. Людина не зможе пояснити та висловити свою думку або почуття, розповісти про свій проєкт, людина не буде досить комунікативною з іншими людьми, без цього людина не реалізується – ці фактори дуже важливі для реалізації особистості, а все це об'єднує мова.

Література

1. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. С. 17.
2. Загнітко А. П., Домрачева І. Р. Основи мовленнєвої діяльності. Донецьк: Український культурологічний центр, 2001. 56 с.

ПЕРЕКЛАДНІ СЛОВНИКИ ЯК ОСНОВА ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Дерій Олеся Олександрівна

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Перекладний словник – *словник*, у якому до реєстрових слів однієї мови даються відповідники іншою мовою, тобто заголовні слова вихідної мови перекладаються лексичними засобами другої мови. Такі тексти поділяються на загальномовні, або філологічні, і спеціальні. Крім двомовних, є багатомовні перекладні словники, які, зокрема, досить зручні для практичного вивчення кількох іноземних мов, наочного зіставлення різномовних термінів окремих галузей науки, техніки і перекладу їх на потрібну мову.

Первісним зразком перекладних словників у східних слов'ян умовно можна вважати доданий до Новгородського списку Кормчої грамоти 1282 реєстр давньоєврейських та грецьких власних імен і окремих слів, виписаних із релігійних книг, для кращого розуміння яких подається переклад або

пояснення їх лексичними засобами тодішньої народної мови («Лексис...» Лаврентія Зизанія (1596), у якому реєстрові «словенські» слова перекладено на «діалект руський»; «Лексикон...» Памви Беринди (1627), у першій частині якого до слів вихідної церковнослов'янської мови наводилися відповідники й пояснення «мовою простою», тобто українською).

На увагу також заслуговують: найдавніший рукописний словник, надрукований 1889 року, автор П. Житецький «Словарь книжной малорусской речи по рукописи XVII века», відомий під назвою «Синоніма славеноросская»; «Изыяснения малороссійських реченій...» Ф. Туманського (1793), в якому до виписаних автором із двох історичних документів 333 слів старої української мови подано російські відповідники; «Опыт русско-украинского словаря» М. Левченка (1874); «Словарь російсько-український» М. Уманця та А. Спілки (псевд. Г. Комаров й спілки його кореспондентів; т. 1-4, Львів, 1893-98); «Русско-малороссійский словарь» Є. Тимченка (т. 1-2, 1897-99), що базувався на лексичному матеріалі академічного «Словаря церковнославянського и русского языка» (1847) і «Толкового словаря живого великорусского языка» В. Даля; «Малорусько-німецький словарь» Є. Желехівського та інші.

До середини 30-х рр. вийшло понад двадцять перекладних словників різних авторів (В. Дубровського, С. Іваницького і Ф. Шумлянського, О. Ізюмова, М. Йогансена, М. Наконечного, К. Німчинова, Б. Ткаченка, Л. Савченка, З. Манківського, М. Щербака, М. Гладкого та ін.).

Є ряд перекладних словників, де в парі з українською у першій чи другій частині виступають західноєвропейські мови: словники англ.-укр. та укр.-англ. М. Подвезька, М. Балли (1955, 1957, 1974), за ред. Ю. Жлуктенка (1978) та ін.; франц.-укр. та укр.-франц. О. Андрієвської та Л. Яворської (1955, 1963); нім.-укр. та укр.-нім. І. Шаровольського (1929), В. Лещинської та інших (1959), за ред. Е. Лисенко (1978, 1989) та ін.; двотомний (у 3 книгах) «Польсько-український словник» за ред. Л. Глумецької (1958), «Болгарсько-український словник» І. Стоянова і О. Чмир (К., 1988), «Чесько-український

словник» (т. 1-2, 1988-89), підготовлений ІМ АН УРСР у співпраці з чеськими фахівцями колегами, «Угорсько-український словник» (1961) та ін.

При підготовці фахівців із перекладацької діяльності якість перекладних словників відіграє велику роль. Студенти, звертаючи увагу на історичні зміни у підходах до укладання словникових праць, краще розуміють розвиток мов світу та активно поповнюють свій лексичний запас із конкретної мови.

Отже, лексикографія як дисципліна становить важливу частину необхідного інструментарію майбутніх перекладачів, оскільки: за допомогою типології словників перекладач може визначити, який саме словник йому потрібно використовувати у конкретний момент і тим зберегти собі час на роздуми і пошуки; вправне користування словниковою статтею дозволить перекладачеві отримати максимально повну інформацію про слово, словосполучення або значиму частину мови, яка викликала у нього питання; лексикографічні знання стануть у нагоді під час складання власних глосаріїв, обробки текстів тощо.

Література

1. Каптілов В. Теорія і практика перекладу. Київ, 1982.
2. Ковганюк С. Практика перекладу. Київ, 1968.
3. Рагойша В.П. Проблемы перевода с близкородственных языков. Минск, 1980.
4. Рильский М.Т. Мистецтво перекладу: Статті, виступи, нотатки. Київ, 1975.
5. Jager G/ Ntranslation und Translationslinguistic. Halle, 1975.

АНГЛІЙСЬКА ПРОФЕСІЙНА МОВА В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

Завізна М. А.

Здобувач вищої освіти I курсу за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Науковий керівник: Кривуля В. О.,

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

З давніх-давен люди потребували харчування, ночівлі, так як багато досліджували світ, із подальшим процесом розвитку, люди почали

замислюватися про свій комфорт і так зародилися перші готелі, тоді їх називали тавернами. Першу згадку про готель виявили в стародавніх манускриптах – у знаменитому кодексі законів царя Вавилонії – Хаммурапі (1700 р. до н.е.). У ньому йшлося про таверни, репутація яких була досить сумнівною. Завдяки подібним потребам людей, індустрія гостинності стала більше розширюватися і розвиватися. Таким чином, готелі значно спростили життя людей.

Виходячи з історії, ми можемо зрозуміти, що така індустрія прийшла до нас із-за кордону. «Фотографія може поблякнути, дрібничка може загубитися, бюст Вагнера може розбитися, але той, хто коли-небудь проковтнув їжу в ресторані, буде носити її в собі до труни» – Марк Твен (1835-1910), американський письменник [2].

На сьогодні ця сфера досі вважається актуальною, незважаючи на її давнє історичне походження. Процвітає так само стрімко за кордоном, у сучасному світі люди багато подорожують тим самим вивчають мови. З нинішньою ситуацією люди вирішили запровадити міжнародну мову (англійську), якою простіше спілкуватися.

Англія дала поштовх до зародження світової економіки та розвитку міжнародних відносин у XVIII столітті, саме англійська мова використовувалася для торгівлі. Масштабні подорожі англійців упродовж двох століть принесли свої плоди. У XXI столітті англійська – мова подорожей. У яку б країну ви не потрапили, англійською вас зрозуміють скрізь. У готелі, в ресторані, на автобусній зупинці ви зможете порозумітися з місцевими жителями.

Підприємцям та персоналу готельно-ресторанної справи корисно знати англійську мову не лише для успішної кар'єри, а, в першу чергу, для самого себе. Шлях становлення близькості до успіху, за допомогою англійських слів стане в нагоді для розвитку готельного бізнесу до рівня імперії або позиції коридорного, для початку, що, як виявляється, крім tips (чайових), може призвести до аукціону та несподіваного збагачення.

Стандартні англійські фрази, які повинен знати персонал, що працює в готелі на ресепшені для прикладу:

- May I have your name and telephone number, please? – Назвіть, будь ласка, ваше ім'я та номер телефону?
- Could you please fill in this registration form? – Заповніть реєстраційний бланк, будь ласка?
- What type of room would you prefer? – Який би номер ви хотіли?
- Do you want to have breakfast included? – Хочете включити сніданок?
- Breakfast is served from 6 to 9 a.m. in the dining area – Сніданок подається з 6 до 9.
- Now, we don't have any double rooms, but there's a triple one available – Тепер ми не маємо вільних двомісних номерів, але є тримісний.
- You have to pay in advance – Ви повинні заплатити наперед.
- There are no available rooms at the moment – Зараз немає вільних номерів.
- The rate includes sauna, gym, parking, safe deposit box – До складу включено: відвідування сауни, спортивного залу, паркування, користування сейфом.
- We require your credit card number for a deposit – Для застави за номер нам потрібен номер вашої кредитної картки.
- Could I see your passport? – Покажіть ваш паспорт.
- Bottom of the form? – Розпишіться внизу бланка, будь ласка.
- Could I have your room number and key, please? – (при виселенні) Ваш номер кімнати та ключі, будь ласка.
- Your total is \$XXX. How will you be paying with cash or credit card, please? – Всього до оплати X. Оплачуватимете готівкою чи карткою?
- Enjoy the rest of your vacation – Насолоджуйтеся відпочинком.

Отже, сфера готельно-ресторанної справи дуже прибуткова і буде розвиватися і далі, будучи завжди актуальною.

Література

1. <https://nanbaby.ru/uk/restoran-citaty-i-aforizmy-citaty-pro-restoranmariya-farisa/>
2. <https://www.afisha.ru/novgorod/restaurant/290644/>

3. <https://englex.ru/english-as-an-international-language/>

4. <https://yappi.com.ua/posts/read/anglijskie-vyrazheniya-dlyarabotnikov-otelya#a3>

ПРОБЛЕМА ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Зав'ялов Дмитро Ігорович

*Студент 4 курсу спеціальність 053 «Психологія»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Крашеніннікова Т.В.,

*кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної
лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Важливість мовного фактору в розвитку Української держави добре розумів уряд гетьмана Скоропадського. Протягом якихось півроку в Україні було відкрито майже 150 українських гімназій, два державних університети, Українська державна бібліотека, Національна галерея мистецтв, заснований Державний український архів тощо. Масовими накладами видавались українські підручники, україномовна белетристика, українізувалося військо. Добре розуміли важливість українізації в усіх сферах життя Радянської України Микола Скрипник, Олександр Шумський, Андрій Річицький та інші націонал-комуністи, що наївно сподівалися мирно співіснувати з імперським російсько-більшовицьким тоталітарним молохом.

Модернізація українського суспільства в новій системі ідеологічних координат неможлива без державної мовної політики, пріоритетом якої мусить бути розвиток української мови як консолідуючої духовної сили українського суспільства. Українська мова мусить забезпечувати всі сфери життєдіяльності державного організму, нею повинні користуватися інтелектуальні та політичні шари України.

Не вистачає не тільки політичного переконання, але й політичної мужності почати нещадну боротьбу проти антиукраїнських, антидержавних сил у вищих ешелонах влади, не вистачає сило-волі відчути себе українським народом, а не якимось безрідним «народом України», не вистачає української ідеї, української мрії, якою проникалися б не тільки письменники, окремі

вчені, політики та державні діячі, але й весь український народ. Не вистачає бажання користуватись українською мовою на державному рівні. Така політична короткозорість не просто дискредитує, але й підриває віру багатьох громадян в перспективу України як суверенної, демократичної країни.

В Україні саме мова міста, поперед усе столиці, має стимулювати функціональну та соціально-стильову диференціацію української мови. Принципово важливий той факт, що проблема мови українського міста виникла у зв'язку з ідеєю затвердження української мови як державної, адже баз повноцінних урбаністичних форм комунікації важко говорити й про повноту соціальної бази, й про комунікативну міць української мови.

Розповсюджувати українську мову треба глобально і застосовувати штрафи щодо її невикористання відповідно до нового закону про мови в Україні. Як же така процедура проводиться в інших країнах? Так, наприклад, Уряд Литви затвердив Програму вживання та розвитку державної мови і кожний рік виділяє кошти для її реалізації. Кодекс про адміністративні правопорушення у Литві передбачає засоби адміністративного впливу: попередження чи грошове покарання (від 25 до 500 доларів США). Штраф передбачається за невживання державної мови на печатках, бланках, вивісках, при описі товарів; при виконанні службових зобов'язань, у діловодстві (внутрішньо-державному); за представлення документів недержавною мовою, вживання недержавної мови в теле- і радіопередачах, кіно- і відеофільмах; невиконання рішень Державної комісії литовської мови.

Взагалі є три потенційні фактори застосування української мови.

Перше – мова політики. Щоби мовний ренесанс у країні став реальністю, необхідно мати українську владу на всіх рівнях. Ми повинні категорично вимагати від уряду зміни правил гри на мас-медійному ринку, телебаченні, радіо, у пресі. Перед медіаолігархами мають бути поставлені умови: або вони діють за національними правилами, або їх усувають з ринку інформації. Необхідно ліквідувати практику паралельного видання газет

двома мовами, різко збільшивши ринок україномовної інформації у сфері сенсацій, політики, розваг, охорони здоров'я. Це впливатиме на масового реципієнта, досягатиметься мова усвідомлюваний ефект. Держава має зробити реальні кроки з розширення службового мовокористування, методом атестації всіх службовців і покарання за порушення мовного законодавства.

Друге. Вирішальним для підйому авторитету української мови є формування національно свідомої еліти. Відомо, що еліта – інтелектуальне ядро нації, має важливе значення для мовної консолідації.

Третє. Фактором, здатним зміцнити авторитет української мови, є наявність певного соціокультурного типу – справжнього дужого господаря, що і в місті, і в селі відчуватиме себе впевнено.

Отже, державна мова – це не тільки і не стільки мова керівництва: чиновників, владників, політиків. Це, поперед усе, мова людей, котрі охоронятимуть її інтереси та задовольнятимуть культурні потреби. Рідна мова повинна бути Вітчизною та вмістилищем буття людини, де вона перебуває не тимчасово чи «для офіціозу», а постійно, створюючи мовні мікросвіти скрізь і з усіма: в магазинах, кав'ярнях, ресторанах, перукарнях тощо. Теперішнє становище української мови сприяє тому, що українець відчуває себе емігрантом на власній землі, – в іншомовному оточенні, розрекламованому іноземними закладами, товарами. Ліна Костенко назвала українську націю раритетною, самотньою на власній землі в своєму великому соціумі.

Література

1. Романчук О. Знаки української агресії // Урок української. 2004. № 11-12.
2. Никитюк Т. А. А своєї дасть бі... // Урок української. 2004. № 1.
3. Романів О. Мовне відродження чи прикінцеві стадії етноциду? // Урок української. 2004. № 7.
4. Романчук О. Чи потрібна Україні українізація? // <http://www.universum.org.ua>.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Запотічна Роксолана Андріївна

*кандидат економічних наук, старший викладач
кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення
Львівський державний університет внутрішніх справ*

У тезах розглянуто роль та особливості самостійної роботи здобувачів вищої освіти як однієї з провідних форм організації процесу навчання іноземних мов.

У сучасному освітньому процесі самостійна робота набуває нової ролі. Професійне зростання фахівця, його затребуваність на ринку праці, насамперед, залежить від уміння проявити ініціативу, нестандартно вирішувати завдання, від здатності самостійно планувати та приймати рішення. Саме тому самостійна робота здобувачів вищої освіти є однією з найважливіших складових навчального процесу.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти у процесі вивчення іноземної мови у немовному закладі вищої освіти є особливою формою самоосвіти. Вона допомагає опанувати іноземну мову як необхідну професійну складову сучасного економіста.

С. Шевченко та І. Кривonos у своєму дослідженні розробили рекомендації для усунення труднощів під час самостійної роботи, а також для підвищення її продуктивності, до яких віднесли врахування науково-педагогічними працівниками психолого-педагогічні умов організації самостійної роботи, а саме: форм самостійної роботи, через які підвищується вмотивованість навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти; її принципів; завдань і шляхів реалізації професійно-комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти; контроль досягнень із дисципліни слухачів курсу, як реалізацію форм, принципів та завдань самостійної роботи [1].

К. Ярославцева та Д. Смужаниця розглянули ефективність застосування самостійної роботи під час вивчення іноземної мови як в аудиторії, під час занять, так і позааудиторний час. На їхню думку, самостійна робота здобувачів вищої освіти є важливою у сучасних реаліях, зважаючи на те, що вона є складовою частиною системи навчання у вищих навчальних закладах. Вона вимагає системного підходу і має бути побудована на єдиній методологічній основі. При організації самостійної роботи у вищому навчальному закладі повинні бути чітко визначені зміст та мета самостійної роботи здобувачів вищої освіти, план, організаційно-методичне забезпечення та форми контролю. Науковці роблять висновок про те, що організація самостійної роботи у вищих навчальних закладах має постійно вдосконалюватися, і їй потрібно приділяти значно більше уваги ніж їй відведено сьогодні [2].

С. Заволока розглянула форми організації самостійної роботи з метою активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти у навчальному процесі та здійснила спробу довести, що самостійна робота є невід'ємною частиною іншомовного навчання. У своєму дослідженні С. Заволока також наводить приклади позааудиторних завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, що сприяють формуванню навичок роботи з іншомовними фаховими джерелами інформації (читання, переклад), а також формуванню навичок усного мовлення (говоріння та аудіювання) [3].

І. Сологор та В. Костенко здійснили спроба визначити особливості організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти під час вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням, а також виділили основні етапи самостійної роботи, а саме: 1) підготовчий етап (теоретичне, психологічне, організаційно-методичне і матеріально-технічне забезпечення самостійної роботи); 2) основний етап (безпосереднє виконання навчального завдання, де значну роль відіграють наполегливість, цілеспрямованість, відповідальність); 3) завершальний етап (аналіз ефективності використаних у

процесі роботи методів і засобів; застосування контролю та самоконтролю для перевірки й корекції виконаного завдання) [4].

О. Цвид-Гром, О. М. Носенко, В. Резнік, О. Боньковський проаналізували поняття самостійної роботи у закладах вищої освіти та висвітлили особливості та форми організації самостійної діяльності здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного навчання у процесі вивчення іноземних мов. Науковці роблять висновок про те, що головне завдання організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає не тільки в оптимізації її окремих видів, але й у створенні умов для підвищення активності, самостійності та відповідальності здобувачів вищої освіти у здійсненні всіх видів навчальної діяльності в умовах дистанційного навчання іноземних мов, активізація самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачає застосування відповідних їм рівню освітніх технологій, покликана вирішувати завдання розвитку дослідницьких умінь та творчої активності [5].

Література

1. Шевченко С., Кривонос І. С. Самостійна робота у немовному закладі вищої освіти під час вивчення іноземної мови. *Проблеми освіти: збірник наукових праць*. 2019. Вип. 93. С. 58-74.
2. Ярославцева К. Самостійна робота студента в процесі вивчення іноземної мови. *Науковий вісник ужгородського національного університету*. Серія «Педагогіка, соціальна робота». 2014. Вип. 30. С. 196-198.
3. Заволока С. І. Аспекти організації самостійної роботи студентів ВНЗ з іноземної мови (французької). *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. Херсон: Херсонський державний університет, 2017. № 75.
4. Сологор І. М. Особливості організації самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням / І. М. Сологор, В. Г. Костенко // *Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : зб. статей IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 7–8 листопада 2019 р.)*. Полтава: Астроя, 2019. С. 393–396.
5. Цвид-Гром О.П., Носенко М.М., Резнік В.Г., Боньковський О.А. Організація самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання іноземних мов у закладах вищої освіти. *Збірник наукових праць «Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі»*. 2021. С. 236-250.

СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПРОФЕСІЇ ПСИХОЛОГА

Кононова Вікторія Костянтинівна

*Студентка 1 курсу спеціальність 053 «Психологія»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Крашеніннікова Т.В.,

*кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної
лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Мова – це спілкування, взаємодія людей між собою, їх емоційне прийняття або неприйняття чогось. Без спілкування людське життя неможливе, так як завдяки йому формується психічний стан особистості, людина може впливати на іншу, взаємодіяти з іншими людьми. До кінця людину зрозуміти неможливо, але ми можемо завдяки мові зрозуміти як вона ставиться до якоїсь ситуації, усвідомити мотив дії.

Розглянемо *рівні розвитку мовної особистості*, за умови, що люди говорять однією мовою:

1. Рівень мовної правильності. Його досягають завдяки мовній освіті, тобто вивченню правил користування мовою, її лексикою, граматичними формами, елементами текстотворення тощо. Цей рівень передбачає вироблення орфоепічних, орфографічних, пунктуаційних навичок, вміння будувати речення, нескладні типові тексти і користуватися ними.

2. Рівень інтеріоризації. Вміння реалізовувати себе у висловленнях відповідно до власного внутрішнього стану; вміння творити та виражати себе засобами мови; володіти основними формами усного та писемного спілкування (монолог, діалог, полілог; опис, розповідь, міркування), певними стилями. Це рівень виразності та комунікативної достатності.

3. Рівень насиченості мовою. Мова мовця характеризується логічністю, предметністю, точністю, виразністю, образністю, багатством мовних засобів. Людина уже володіє жанрами і стилями, текстотворенням.

4. Рівень адекватного вибору. Це рівень комунікативної досконалості. Він передбачає досконале володіння функціональними типами мовлення, стилями літературної мови, а також точну мовну реакцію.

5. Рівень володіння фаховою метамовою: володіння терміносистемами, фразеологією, композиційно-жанровими формами текстотворення, мовними формулами.

6. Рівень мовного іміджу соціальних ролей: політика, державного працівника, керівника, вченого – етичними й естетичними манерами живого мовлення [1, с. 10-11].

Незважаючи на те, що люди говорять однією мовою у кожної людини мовлення різне, одна спілкується яскраво, виражено, переконливо, справляє на себе яскраве враження, а інша людина навпаки: неемоційно, обмежено. Мова людини виконує емоційно-виразну функцію. Емоційне передавання думки сприяє більш повному її передаванню та дозволяє виражати ставлення до того, що вона розповідає. Існують ситуації, коли людині необхідно негайно висловитися, найчастіше це виникає без якоїсь мети, а в стані емоціонального переживання, тому мова і є невід'ємною частиною людського життя.

Українська мова професійного спрямування зумовлює особливість спілкування людей в усіх сферах діяльності. Її мета, врегулювання ділових стосунків у професійній сфері життя через організацію, реакцію, контроль, стимул. Використання української мови в професії психолога є невід'ємною і необхідною умовою. Значення мови в людській психіці обумовлено чотирма функціями:

- перша функція полягає в тому, що кожне слово в людській мові предметно пов'язане. Завдяки цій функції людській психіці дається можливість розширювати свідомість, поведінку, розширюється простір самого існування та буття;

- друга функція полягає в передачі досвіду. Якщо позбавити людину засвоювати попередній досвід, вона не зможе стати людиною. Це шлях до формування, існування і розвитку людини;

- третя функція мови полягає в реалізації спілкування. Це не тільки обмін інформації, а й взаємодія людей в якому реалізується емоційне сприйняття іншої людини;

- четверта функція впливає на психіку людини, завдяки їй вона може відчувати, пізнавати, переживати. Ця функція полягає в формуванні не тільки спілкування, а й психічному стану та особистості.

Таким чином, ми розібрали що мова – це психологічний процес, вид психічної діяльності, тип поведінки. Особливе значення мови в людській психіці обумовлено її специфічними, глобальними функціями.

Література

1. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 360 с. С.10-11.
2. Скиба Н. Українська мова за професійним спрямуванням (лінгвометодичні розробки навчального посібника для студентів-психологів) // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. 2013. Вип. 8. С. 353-362. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Timvum_2013_8_44.

АНГЛІЙСЬКА МОВА ЯК ОБ'ЄДНУВАЛЬНИЙ ЕЛЕМЕНТ СПІЛКУВАННЯ НАРОДІВ

Корж Владислава Євгенівна

Здобувач вищої освіти ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Науковий керівник: Кривуля В. О.,

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Сучасний світ все більше набуває глобалізованого характеру. Глобалізація проявляється в перетині життєвих смислів як окремих людей, так і цивілізацій.

Інтеграція та глобалізація світового міжнародного суспільства викликають необхідність розширення контактів між країнами, які мають свою державну мову. Це неможливо без здійснення успішної та ефективної

міжкультурної комунікації, тобто спілкування людей, що представляють різні культури, мають свою автентичну культуру, погляди на життя, літературних героїв, які є еталоном для наслідування. Тому саме зараз міжкультурна комунікація набуває особливого значення, адже потреба народів у культурному порозумінні, прагнення пізнати духовний світ одне одного, динаміка і суперечливість соціального розвитку призводять до інтенсифікації комунікативних процесів, що набувають системного характеру. Завдяки міжкультурній комунікації, людина може успішно розвиватися на засадах єдності загальнолюдських і національних цінностей.

Одним із засобів та інструментів міжкультурної комунікації сучасного світу виступає англійська мова.

Беззаперечно, що всі мови однаково важливі і мають рівноцінний ступінь гідності та значущості. Кожна мова відображає культуру та спосіб життя народу, який нею спілкується. Проте, на сьогодні англійська мова стала домінуючою у світі, вона стала міжнародною мовою, найпоширенішою у світі.

Сьогодні англійська стала мовою XXI століття – століття технічного прогресу та інформаційних технологій. Всі інструкції та програми для нових гаджетів пишуться англійською. Наукові доповіді, статті, звіти публікуються англійською. 90% Інтернет-ресурсів – англомовні. Переважна більшість інформації у всіх сферах – наука, спорт, новини, розваги – виходить у світ англійською мовою [1]. Ця мова є живим інструментом спілкування для академіків, докторів наук, науковців з усього світу. Адже міжнародні конференції, вивчення світового досвіду та обмін інформацією відбувається лише з використанням англійської мови, тому, як ніколи актуальною є проблема розуміння ролі англійської мови, як мови спілкування культури народів. Англійська мова на планеті поступово перетворилася на *lingua franca*, тобто стала використовуватися для повсякденного спілкування.

Спілкування в науковій літературі розглядається як сукупність зв'язків і взаємодій людей, суспільств, суб'єктів (класів, груп, особистостей), у яких

відбувається обмін інформацією, досвідом, уміннями, навичками та результатами діяльності [3].

Англійська мова проникає в інші мови та культури через запозичення, калькування, поширення словотворчих та синтаксичних моделей, а також «перемикання кодів», коли в рідну мову в спонтанній усній чи писемній промові починають проникати англійські слова, деякі з яких перестають бути «чужими». Завдяки англійській мові відбувається справжній міжкультурний діалог, який дозволяє виявити спільні ціннісні установки, світоглядні позиції, традиції різноманітних культур та різних народів. Для різних культур такими є більшість з тих, що лежать в основі ідей культури миру: ідея єдності людства, повага прав та життя кожної людини, свобода, терпимість, справедливість, солідарність, турбота про навколишнє середовище [2].

Англійська як мова спілкування між культурами народів сприяє у збільшенні простору справедливості й зменшенню нерівності, а також утвердженню ідеалів взаєморозуміння, терпимості й солідарності між всіма цивілізаціями, народами та культурами. Завдяки міжнародній мові спостерігається тенденція до встановлення зав'язків між різними регіонами земної кулі на основі міжнародної комунікації, культурний та інформаційний обмін, посилення взаємодії і взаємовпливу народів.

Знання англійської в сучасному світі є своєрідним вікном у світ. Володіючи цією мовою міжнародного спілкування, можна досягти поставленої мети за допомогою нових можливостей. Кожен повинен розуміти, що вивчення англійської мови, як мови міжкультурного спілкування є дуже важливим. Також у сучасному світі, коли проблема міжнаціонального взаєморозуміння набуває особливого значення, діалог культур важливий як засіб формування умінь жити в багатонаціональній країні і на передній план виходять толерантність, терпимість та пошана один до одного.

Отже, англійська мова як мова міжнародного спілкування зміцнює свої позиції в усіх сферах діяльності людства. Це основна мова світової культури,

і без неї неможливе самостійне збагачення найважливіших фактів цієї культури з першоджерел. Англійська мова є важливим засобом міжкультурного спілкування, сприяє вербальному порозумінню громадян різних країн, забезпечує такий рівень їхнього культурного розвитку, який дає змогу вільно орієнтуватись і безтурботно почуватись у будь-якій країні світу.

Література

1. Кошкіна Л. Англійська мова як мова міжнародного спілкування // URL [https://englhouse.ru/uk/uchashhimsya/anglijskij-yazyk-kak-yazyk-mezhdunarodnogo-obshheniya.html]
2. Тодорова Н.Ю. Кроскультурний менеджмент. 2008. 330 с. URL [http://ea.donntu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2021/1/CCM_Todorova.pdf]
3. Цимбалиста О.А. Функції спілкування. URL [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nzfn_2016_1_51.pdf]
4. Гьосле В. Практична філософія в сучасному світі / В. Гьосле ; наук. ред. В. Єрмоленко; пер. з нім. А. Єрмоленка. Київ: Лібра, 2003. 247 с.

КАЗКОТЕРАПІЯ ЯК ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ МЕТОД КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ

Корсунська Вікторія Валентинівна

старший викладач кафедри психології

ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Психологія мови – область психологічного знання, що виникла наприкінці XIX століття разом зі становленням психології як самостійної науки, де її предметом є здатність людини володіти словом, мовою, промовою. Психологія та психолінгвістика мають тісний зв'язок в організації цілеспрямованого спостереження як методу експериментального дослідження, де йдеться спостереження саме за текстами (усними та письмовими).

Носієм інформації виступає людина, яка передає інформацію та знання як досвід з певними порадами. Відбувається так звана комунікація (від лат. *communis* – робити спільним, пов'язувати) – це обмін інформацією, взаємодія, під час якого учасники виступають суб'єктами та об'єктами поперемінно.

Процес передавання інформації від комунікатора до реципієнта називається комунікативним актом. У цьому процесі роль комунікатора виконує психолог, психотерапевт, а роль реципієнта – суб'єкт, який сприймає адресоване йому повідомлення. У психології цей суб'єкт, який реагує на повідомлення, називається респондентом. З точки зору науковців-лінгвістів експеримент має аналогічні типи експериментів як і в інших науках: природничо-науковий, соціологічний та ін.

Комунікація означає спілкування, обмін інформацією. Іншими словами, мова виникла та існує насамперед для того, щоб люди могли спілкуватися. Спілкування – це процес встановлення і розвитку контактів між людьми, який породжується потребами спільної діяльності та містить обмін інформацією, вироблення єдиної стратегії взаємодії, сприйняття та розуміння іншої людини [6, с. 7].

Найчастіше у ході спілкування між людьми виникає мовленнєвий бар'єр, проте є й люди, які відчують труднощі з розумінням мови на слух або граматично правильним і чітким письмом. Кожна з цих проблем потребує трохи іншого підходу, і кожна з них має бути вирішена, щоб перейти до наступного мовного рівня.

Казкотерапія є методом казкової форми для інтеграції особистості, розвитку творчих здібностей, розширення свідомості, вдосконалення взаємодії з оточенням. До казок зверталися у своїй творчості відомі зарубіжні та вітчизняні психологи: Ерік Берн, Ерл Стенлі Гарднер, Ігор Вачков, Тетяна Зінкевич-Євстигнеєва, Єва Лісіна, Марія Осоріна, Еріх Фромм та інші [3].

На думку Ігоря Вачкова, казку використовують у своїй роботі психологи, педагоги, лікарі як допоміжний засіб у вирішенні проблемних ситуацій під час професійної діяльності [2]. Саме застосування казкотерапії надає можливість проведення корекційної роботи з дітьми та дорослими для яких вона стає джерелом ресурсу.

Казка, окрім навчального та виховного впливу, збуджує людину до виконання дій та виступає «лікарським засобом». Образи, які зустрічаються в

казці, мають емоційну окрасу, прості та доступні для розуміння. Завдяки казці особистість пізнає дійсність (події, поведінку та характер людини). Саме через казкову форму вербального спілкування особистість стикається з розумінням почуттів та життєвих явищ: любов, ненависть, гнів, співчуття, зрада, підступність.

Казкотерапія – найкорисніша, доступна і цікава технологія роботи з дітьми. Вона знижує рівень тривожності, агресивності, допомагає відірватися від стресу, відновити сили; створює комунікативну спрямованість висловлювань. Також сприяє розвитку мовленнєвої діяльності дітей, підходить для дітей різного віку з різним рівнем мовленнєвого та інтелектуального розвитку.

За допомогою стриманих казкових образів дитині пропонуються різноманітні шляхи виходу зі складних ситуацій, шляхи вирішення конфліктів, що виникають, позитивну підтримку її здібностей та впевненості в собі. Особливе значення казкотерапія має у корекційній роботі з дітьми з обмеженими можливостями здоров'я (психологічними та фізичними відхиленнями).

Казка передавалася між людьми «з вуст у вуста», вербально з висвітленням певного досвіду людської діяльності та життя. Казка відображає базисні патерни психіки. Наприклад, дослідник міфології Джозеф Кембелл наголошував, що у скрутній ситуації важливо просто підібрати правильну казку, за допомогою якої можна знайти вихід і впоратися зі завданнями, що стоять перед людиною в певний момент.

Майже в кожній казці зустрічається однаковий сюжет, де один з героїв перетворюється у тварину або птаха. Саме в казці відбувається поєднання свідомого з підсвідомим, ірраціональним зі світом образів та емоцій, з глибинними переживаннями. Завдяки казці, ми занурюємося у свій внутрішній світ та зовні дивимося на проблемну ситуацію, по іншому її побачимо та знаходимо шляхи для усунення негараздів.

Засобом казкотерапії прокладається шлях від проблемної ситуації до цілісності, з реальної травматичної ситуації до її вирішення. В практичній діяльності (індивідуальна форма роботи) ми пропонуємо пригадати казку, обов'язково звертаючи увагу на те, як особа її розповідає. Важливо при цьому користуватися методом активного слухання (відлуння, перефразування, інтерпретація), який допомагає підтримати співрозмовника, задовольнити його потребу у значущості. Невербальні методи (візуальний контакт, нахили корпусу тіла в сторону розмовника тощо) сприймаються мозком як готовність до розмови. Це приводить до розслаблення особистості та передає інформацію не хвилюючись. Наразі, як людина розповіла свою казку, можна визначити ланок їй не вистачає для вирішення проблемної ситуації.

Використовуючи казкотерапію можна звернути увагу людини на її емоційний зміст. Саме вони зцілюють, відновлюють зв'язок з інстинктивною основою, нагадують про те, що ми знали та забули. Також можна дізнатися, які архетипічні мотиви відіграють важливу роль у житті. Існує таке поняття як «сценарій» і, саме через улюблену казку можна проаналізувати, який життєвий сценарій відбувається в людини.

Швейцарський психоаналітик Марія Луїза фон Франс, відома дослідниця казок, говорила, що казки потрібні не для того, щоб їх інтерпретувати та розшифровувати, а щоб їх розповідати. Людину в стані неврозу можна порівняти із зачарованим казковим персонажем, бо люди, що опинилися у владі неврозу, зазвичай страждають від постійного внутрішнього конфлікту і мають згубні схильності й до самих себе, і до оточення. Вони змушені поводитися набагато гірше, ніж можуть, і діють несвідомо, крім своєї волі. Чарівні казки, в яких йдеться про таких персонажів, як правило, приділяють увагу не так самому чаклунському закляттю, скільки способу, що дозволяє його позбутися. А значить, із казок можна дізнатися, що спільного між психотерапевтичними методами (і процесом зцілення) та визволенням героїв від чаклунських чар [7].

Якщо ми говоримо про психологію мови, то слід звернути на розвиток зв'язного мовлення, особливо дітей з обмеженими можливостями здоров'я. Порушення мови у дітей має стійкий рівень зростання. Мовленнєві патології мають комбінований характер: у дітей одночасно порушуються мова, розвиток вищих психічних функцій, стан загальної та дрібної моторики, орієнтування у просторі, емоційно-вольова сфера, творча активність. Тому казка є найбільш універсальним, комплексним методом впливу на корекційну роботу. Адже казка це образність мови, вона розвиває мову.

Таким чином, вплив казок на дитину відіграє важливу роль: відбувається розвиток діалогічного мовлення під час слухання та читання казки; здійснюється розвиток монологічного мовлення при відтворенні (переказі, повторенні, драматизації) казок; у дитини розвивається творчий потенціал, фантазія, уява, здатність до словотворчості; підвищується рівень комунікації, особливо у дітей з обмеженими можливостями здоров'я; формується психологічна захищеність, тобто позитивне ставлення до вирішення проблем.

Література

1. Арнаутова Л. В. психолінгвистические методы коррекционной работы с алалией. URL: <https://nsportal.ru/detskiy-sad/logopediya/2015/12/07/psiholingvisticheskie-metody-korreksionnoy-raboty-s-alaliey>.
 2. Вачков И. В. Сказкотерапия. Развитие самосознания через психологическую сказку. Москва: Ось-89, 2007. 144 с.
 3. Киселева М.Б. Арт-терапия в работе с детьми: Руководство для детских психологов, педагогов, врачей и специалистов, работающих с детьми. СПб.: Речь, 2006. 160 с.
 4. Леонтьев А. А. Основы психолінгвистики. Москва: Смысл. 1997. 287 с.
 5. Чередніченко, Н. В. Психолінгвістичний підхід до подолання мовленнєвих порушень у дітей із системними вадами мовлення / Н. В. Чередніченко, О. М. Карпенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія: зб. наук. праць. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. Вип. 31. С. 134–142.
 6. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування: навчальний посібник. Харків: НФаУ, 2011. 132 с.
- Франц М.-Л. фон «Избавление от колдовства в волшебных сказках». Серия: Библиотека психологии и психотерапии. 2007. Гл. 1. URL: <https://booksonline.com.ua/view.php?book=22793>

LANGUAGE AS A FORM OF PERSONALITY REALIZATION

Кравченко Вікторія Володимирівна

*Студентка 2 курсу, спеціальність 081 «Право»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Підвисоцька Г.В.,

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Language is the most important means of communication between people, it is directly related to thinking. Thinking cannot be without language and language cannot be without thinking. The surrounding world is known with the help of thinking and the laws of nature and society are learned. Thanks to language, everything acquired by previous generations serves as a foundation for the further development of the individual and humanity in general. Language is the best means of relationships between individuals, a means of their spiritual unity and interaction. There is no nation without language, the native language best reflects the thoughts and feelings of the individual, the society, the whole nation. Language forms the personality of a person. Through the language we communicate over the world. The formation of mentality, attitudes towards people are imposed by the language and embedded in the language, namely through the culture of the people who use this language as a means of communication. Persuasive speech is an important means of multifaceted and multifaceted influence on the listener. Standardized speech can ensure the speed of mutual understanding between the participants of communication.

Standardized language proficiency -it is the free service of all the richness of lexical means; observance of all norms of communication; use of acquired knowledge in practice, appropriate combination of verbal and nonverbal means of communication. Speaking standard language is much harder than speaking slang, which you constantly hear in the surrounding linguistic environment. Therefore, the choice of language tools depends primarily on the culture of the individual. Each individual is a unique world focused on his consciousness, intellect, and so

on. The more perfectly she speaks the language, the more clearly, more fully appears before other members of society as a person. Language belongs to the so-called secondary systems; it does not exist in itself, but in the human society from which it is derived. At the same time, language is one of the factors of self-organization of society and an integral feature such communities as nationality, nation. Language exists in the minds of members of society and is realized in the processes of speech. Today, the problem of fluency is especially relevant and important for the self-development of a particular individual, namely for those who use the word as the main tool of their profession, whose speech is not only the main weapon in professional activities, but also the pattern consciously or unconsciously learned. Recently, when there have been significant changes in the functioning of language, the problem of language as a means of communication, language in its implementation, the problem of speech culture in the self-development of the individual. Consciousness and self-identification begin with language. Language is laid down genetically and it is a code that connects generations. Language determines the national character of the individual. Self-awareness of the individual begins with mastering his native language. Thinking, and hence consciousness and self-identification of the individual is based on native language.

The most characteristic features inherent in man are social consciousness, social labor and language. Neither of these traits can exist without the other two. The connection between language and public consciousness is especially close. The forms in which all works of human consciousness are expressed as linguistic signs of words, phrases and sentences. The beginning of language formation coincides with the formation of human society, when there was a need to say something to each other. Language performs two main functions in human society: communication and influence. Every day we realize ourselves, showing our attitude to the world around us, and the fullest, deepest this process is manifested in speech during everyday communication. When a person is well

versed language, it has a powerful tool for influencing other members of society. Language is a universal means of expressing the inner world of the individual.

Literature

1. Personality and language in society.-Sage Journal // [http:// journals.sagepub.com](http://journals.sagepub.com).

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛІНГВІСТИЦІ

Крашеніннікова Тетяна Валеріївна

Кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Психолінгвістика набирає неймовірних обертів у світовій науковій практиці. Ця наука зосередила в собі знання про: мову та інтелект, зв'язок між мовою і мисленням, вплив на свідомість за допомогою мови, загальні закономірності розвитку мовлення в онтогенезі, формування мовної свідомості, функціонування мовної особистості.

Науковці всього світу вносять великий доробок у розвиток цієї науки. Наприклад, В. фон Гумбольдт (звертав увагу на внутрішню форму мови), Ч. Моріс (спостерігав як людина реагує на знаки та предмети), Ч. Осгуд (вивчав процеси кодування та декодування повідомлень), К.-Е. Шеннон, В. Вівер (аналізували процеси комунікації), Н. Хомський, Дж. Міллер, Д. Слобін (досліджували використання формальних мовних структур та втілення в мовних формах смислу повідомлення), О. О. Леонт'єв (спостерігав за структурою і функціонуванням мовленнєвих механізмів людини у їх співвідношенні зі структурою мови, тобто процеси породження і сприйняття мовлення) та інші.

Сучасність демонструє подальший розвиток цієї науки, яка іноді межує з іншими науковими інтересами. Так варто згадати дослідницьку команду Яна Маддісона (мовознавець із університету Нью-Мексико), що опрацювала базу даних 700 писемних мов зі всього світу. Вони виключили мови, якими розмовляють більше 5 мільйонів людей, і довели, що мови пов'язані з оточуючим середовищем, особливо кліматом і географічними особливостями

місцевості, в якій вони виникли і розвивались. Залежно від того, наскільки якісно звучить мова на конкретній території, так розвивається рослинний покрив, температура і фізичні особливості місцевості. Подібні дослідження проводив і психолінгвіст Шон Робертс із Психолінгвістичного університету Макса Планка.

Психолінгвістичні дослідження почали застосовувати у напрямку вивчення переваг багатомовних працівників (П. Гандара, С. Асеведо). Науковці звернули увагу, що використання англійської мови поширюється в усьому світі і все менше стає перевагою чи ознакою у професійній діяльності. В англійськомовних країнах постає проблема: знання працівниками інших мов світу, крім англійської. А це підкреслює той факт, що коли в Україні роботодавці рекомендують працівникам знати переважно англійську мову, то цим, при співпраці з іноземними компаніями, вони прибирають своєрідну унікальність своїх підлеглих на міжнародному бізнесовому просторі.

Заслужують на увагу дослідження щодо впливу на людський мозок знання іноземних мов (НДУ «Вища школа економіки»). Процес вивчення іноземних мов підвищує рівень індивіда когнітивним контролем. У США науковці довели, що знання іноземних мов змінює особистість і коригує її соціальну поведінку.

Особливо зацікавило науковців, які психолінгвістичні процеси відбуваються в мозку людей, якщо це сприяє створенню нових мов на планеті (дослідження Лундського університету в Малайзії у 2005-2011 роках).

Таким чином, ми спостерігаємо, завдяки психолінгвістиці як науці, зміни у людській свідомості, як впливає навколишнє середовище на формування нас як особистостей у професійній діяльності та у соціальному просторі. Сучасні дослідження допомагають нам краще зрозуміти людство та життєві процеси в ньому.

КОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ ПРИ ФОРМУВАННІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Кривуля Валентина Олексіївна

*Кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

На сучасному етапі розвитку освіти, коли іноземна мова виступає мовою міжнародного спілкування та міжнародного співробітництва, формування реалізації особистості з іноземної мови є нормою сучасного процесу навчання в вищому закладі. Вивчення іноземної мови є цілеспрямованим процесом, головною метою якого є створити та занурити здобувача вищої освіти в іншомовне середовище, що є одним із першочергових завдань навчання іноземної мови.

Оскільки оволодіння іноземною мовою ставить перед собою одним із завдань – уміти сприймати та відтворювати іншомовний матеріал, актуальності набуває окреслення різноманітності способів органічного використання матеріалу мовою оригіналу, тобто автентичних текстів. Саме автентичність текстів дуже часто виступає, як одна із найважливіших вимог організації навчально-виховного процесу на заняттях з іноземної мови.

Аналіз сучасної науково-методичної літератури виявив, що питанню використання автентичних текстів на заняттях з іноземної мови присвячена ціла низка публікацій та досліджень, де особливо важливими для нашого дослідження постають роботи Г. І. Вороніної [1], О. О. Коломіної [2], О. О. Паршикової [3], В. Г. Редька [4], С. В. Романа [5].

Так, В. Г. Редько вважає, що використання автентичних текстів є найосновнішим джерелом глибокого оволодіння іноземною мовою. Дуже важливим, на його думку, є використання матеріалів, взятих з оригінальних джерел і призначених для навчальних цілей. Він визначає автентичний текст на заняттях іноземної мови як дискурс (текст, взятий в подієвому аспекті), який характеризується когнітивним характером та наповнення граматичних

норм, ситуативною адекватністю використовуваних мовних засобів [4, с. 188].

О. О. Паршикова на основі даних психологів і психолінгвістів вказує, що оволодіння іноземною мовою має відбуватися за допомогою використання текстів та записів мовою оригіналу, які на рівні відчуттів дають змогу зрозуміти саме її зміст. Але, на думку вченої, автентичний матеріал на заняттях з іноземної мови має бути розробленим спеціально в навчальних цілях, нести в собі розвивальну та виховну суть [3, с.103].

Не зважаючи на досить глибокі дослідження, присвячені проблемі використання автентичних текстів на заняттях іноземної мови, актуальною залишається проблема відбору автентичних текстів, правильної та ефективної їх подачі, яким саме чином відбувається краще засвоєння мови та як впливає вона на формування реалізації особистості.

Метою нашого дослідження є розгляд та аналіз важливості правильного відбору та використання автентичних текстів на заняттях іноземної мови в вищому навчальному закладі.

На сьогоднішній день, іноземна мова в вищих навчальних закладах є обов'язковим навчальним предметом. Оволодіння іноземною мовою – це, насамперед, дуже складний процес, який відбувається в середовищі відсутності іншомовного оточення. Саме тому на кожному занятті з іноземної мови незмінним завданням залишається не тільки навчити мові, але й створити у своїх групах іншомовне комунікативне середовище. Найбільш ефективним засобом створення іншомовного середовища залишається використання автентичних текстів які носять когнітивний аспект.

Саме поняття «автентичний текст» має достатньо широке значення. На сьогодні відокремлюють декілька визначень поняттю «автентичний текст». Узагальнюючи визначення з різних ресурсів, ми розглядаємо це поняття, як текст певного жанру, який відповідає за змістом тексту, написаного іноземною мовою. Тобто використання на заняттях іноземної мови текстів іноземних авторів в оригіналі (можливе використання текстів інших

європейських країн. Під час заняття використання оригінальних текстів підвищує рівень зацікавленості до мови, її сприймання та застосування [3, с.108].

Відомо, що автентичні тексти (вірші, оголошення, пісні тощо) дають можливість сприймати мову як реальний засіб спілкування в відповідній культурі. Якщо автентичні тексти вживати на максимально можливому рівні, вони дають прямий доступ до культури і допомагають здобувачам вищої освіти вільно вживати мовний матеріал, свідомо спілкуватись в реальній ситуації, демонструвати лише знання граматичного явища або лексичної одиниці. Особливий вплив цього дидактичного матеріалу помітний у процесі вироблення різноманітних навичок та в процесі формування іншомовної комунікативної компетенції та реалізації особистості. Але їх використання повинно бути обґрунтованим, вмотивованим та ефективним.

Автентичні тексти є ефективним засобом формування усіх видів мовленнєвої діяльності здобувачів вищої освіти, реалізуються насамперед при формуванні особистості. Використання автентичних текстів доцільно розпочинати з найпростішого – текстів із короткою інформацією про країну, мова якої вивчається.

Таким чином, використання автентичних текстів на заняттях з іноземної мови носить когнітивний характер для оволодіння іноземною мовою, а також допомагає в реалізації особистості здобувача вищої освіти.

Література

1. Вороніна Г. І. Організація роботи з автентичними текстами молодіжної преси у старших класах шкіл з поглибленим вивченням німецької мови / Г. І. Вороніна // Іноземні мови у шкільництві. 1999. № 2. С. 55-57.
2. Коломінова О.О. Реалізація принципів навчання англомовного аудіювання в навчально-методичному комплексі для початкової школи / О.О. Коломінова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Серія: Педагогіка. 2009. № 2. С.137-145.
3. Паршикова О. О. Комунікативно-ігровий метод навчання іноземної мови учнів початкової загально-освітньої школи (теоретико-методологічний аспект): монографія /О.О. Паршикова // Макіївський економіко-гуманітарний інститут Донецьк: Видавництво «Вебер» (Донецька філія), 2009. 296 с.

4. Редько В.Г. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика: монографія / Валерій Редько. Київ: Генеза, 2012. С. 187-195.
5. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник / С.В. Роман. Київ: Ленвіт, 2005. 208 с.

МОРАЛЬНО-ПРАВОВА КУЛЬТУРА ПРАВООХОРОНЦІВ: ЧИ ВЛАСТИВА ПРАВООХОРОНЦЯМ АМОРАЛЬНІСТЬ

Лукомська Аліна

Курсант групи ДР-945

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

У період бурхливої деформації життєвих сенсів діяльності сучасного суспільства, досить часто можна спостерігати знецінення людини як особистості, яка є найважливішою ланкою у світі. Майже кожен із нас, виборюючи своє місце під сонцем, у погоні за матеріальними благами, забуває, що більш важливими є духовні цінності. Ця проблема тягнеться ще з давніх часів існування людства, та навіть на сьогоднішній день залишається досі не вирішеною.

Як відомо, стаття 3 Конституції України регламентує життя та здоров'я, честь, гідність, недоторканість і безпеку людини як найвищу соціальну цінність, а утвердження й забезпечення прав та свобод – головний обов'язок держави [1]. Якщо говорити про захисників людських прав та свобод, то першими спадають на думку правоохоронні органи. Адже саме поліцейські, освічені знавці національного законодавства, стоять на сторожі нашої безпеки. Сучасний правоохоронець повинен бути прикладом високоморальної особистості, непідкупної, непорушної, незрадливої високим ідеалам та принципам справедливості, законності, гуманізму тощо. На превеликий жаль, через призму впливу численних факторів образ сучасного правника на сьогоднішній день є дещо спотвореним та деформованим, тому важливим виступає удосконалення морально-правової культури правника.

Проблему духовного розвитку особистості розглядали видатні мислителі різних часів. Першопроходцями в подоланні питання формування людини моральної були Арістотель, Сократ і Платон. Наступними, хто

підхопив це вивчення стали Г. Гегель, Г. Сковорода, І. Кант та інші. Щодо моральності в правоохоронній діяльності досить цікаві думки висловили у своїх працях О. Скакун, О. Петришин, А. Коні, С. Сливка, О. Кобликов та інші. Проте, незважаючи на суттєві наукові досягнення, в цьому напрямку, проблема морально-правової культури правника досі залишається актуальною.

Термін «мораль» (*moralitas*) походить від давньолатинського *mos* – закон, правило – та означає сукупність характеристик, звичок, що формують склад душі [2, с. 19]. І. Огієнко, розглядаючи цю проблематику, акцентував увагу на демократичний зміст української культури та «мораль» трактував як єдність моральних відносин, свідомості та діяльності [3].

Звісно, кожен із нас має власні морально-правові якості та принципи, але для вдосконалення суспільних відносин, а також мінімізації конфліктів формуються відповідні стандарти. Найважливішими є моральні стандарти – професійна мораль, яка повинна будуватися на загальнолюдських духовних цінностях і відповідати особливостям професії, підкреслювати її важливість для суспільства. Оскільки саме правоохоронці завжди вирішують суперечки, які виникли внаслідок вже порушених чийось прав та інтересів, із впевненістю можна сказати, що цим людям потрібно бути максимально високomorальними.

Але, на жаль, на сьогоднішній день, ми маємо ряд численних випадків проявів зовсім не професійної, аморальної поведінки як серед курсантів, так і вже поміж досвідчених правоохоронців. Щоб підтвердити актуальність цього питання, хочу навести приклад із власного досвіду. В 2020 році, непебуваючи на 2 курсі навчання в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ, я зіштовхнулася зі справжнім аморальним виродком, Рашевським Євгеном, який є майбутнім правоохоронцем нашої держави. Він послугував чудовим прикладом та натхненням для порушення питання щодо проблеми моральності правоохоронців. Його огидна поведінка викликала у мене величезне здивування та безмежне обурення. Аморальність його дій

виливалася в таких проявах поведінки: привселюдній нецензурній лексичі в службовій діяльності із зухвалим ставленням по відношенню до колег.

Із вищезгаданого випадку пройшов майже рік. Проте ставлення до колег та культура мовлення цього «правоохоронця» ніяк не змінилися. Що й потрібно було підтвердити: починаючи ще з навчальних закладів, у свідомості підростаючого покоління майбутніх працівників правоохоронних органів починають формуватися відповідні моральні принципи. Якщо не займатися вихованням їхньої професійної поведінки, то наша країна ніколи не позбудеться «переветнів у погонах», а структура МВС у решті-решт втратить свою повагу та авторитет.

Проаналізувавши вищезгадане, виникає логічне запитання, навіщо ми вивчаємо такі навчальні дисципліни, як «Українську мову професійного спілкування», «Психологію поліцейської діяльності» чи «Поліцейську деонтологію»? Чи точніше було б сказати «залишок дисциплін», які формують мораль, збагачують професійний словниковий запас та підвищують культуру лексики курсанта. Адже з кожним роком їх все менше і менше. Немає тих дисциплін, які б формували в свідомості курсанта патріотизм, мораль та культуру професійного мовлення. Не менш важливим фактором є загальноосвітня недбалість щодо насичення навчальних програм вищих юридичних закладів, у яких постійно скорочуються обсяги навчальних годин державної мови, історії України, вилучаються з навчання такі класичні дисципліни, які формують культуру мови («Ораторське мистецтво», «Етика і культура мовного спілкування») та світогляд української молоді – «Народознавство», «Етнографія», «Мистецтво», «Героїчні постаті України» тощо. Саме ці класичні дисципліни формують національну свідомість, мораль, інтелект, патріотизм та вплинуть на дотримання присяги українському народові. Безглузде скорочення таких дисциплін призводить до мовного зубожіння, притуплення національної свідомості й моралі. Внаслідок цього, рівень мовної культури курсантів все

дедалі знижується, позбавляючи при цьому звичайного вміння грамотно писати та чітко, логічно й виразно висловлювати свої думки.

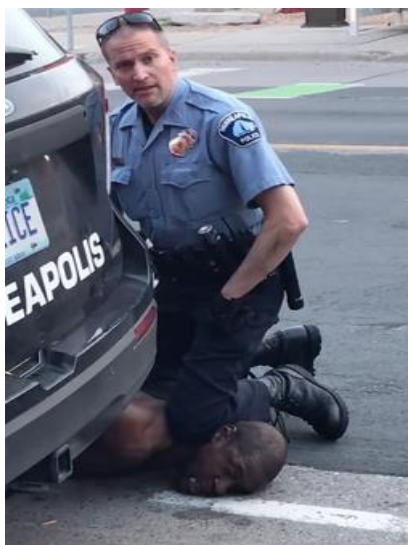
Окрім цього можна навести ще один прикрий випадок, коли двоє майбутніх правоохоронців, перебуваючи на території університету, вирішили сфотографуватися в службовому авто та виразити «на пальцях» всю повагу українському народові. Після чого, якимось чином, це фото розлетілося по всій мережі Інтернет і стало справжнім соромом для всієї структури МВС України [4]. (мал.1)

Кожен, хто побачить такий «прикольний хист», одразу сформує негативне уявлення про правоохоронців нашої країни. Такі курсантські витівки потрібно присікати при будь-якому виявленні компромату правоохоронних органів. А щоб подібних ситуацій не повторювалось, необхідно одразу вивірювати подібні думки до такої неприпустимої поведінки ще під час навчання майбутніх правоохоронців у вищих навчальних закладах. Тож варто замислитись, що при умові такої поведінки, якщо це не буде викликати у керівництва жодних зауважень, а супроводжуватиметься лише безкарністю, то цілком можливо, що з них ніякого хорошого спеціаліста не вийде, а така вседозволеність приведе до антисупільних наслідків для всієї структури МВС та нашої держави взагалі.

Сучасному законодавству потрібно брати приклад із більш розвинених держав, які вже стикалися з цією проблемою не раз і запровадили жорстку відповідальність осіб, уповноважених на захист правопорядку у країні. Наприклад, в Америці, вже колишньому офіцеру поліції, який натиснувши коліном на горло Джорджу Флойду під час затримання задушив його, тепер загрожує мінімум як 40 років ув'язнення [5]. (мал. 2)

Кадр з відеозапису очевидця, який показує Дерека Шовіна, притиснувшого шию Джорджа Флойда до асфальту

А тепер повернемося в Україну, у якій тим часом панує тотальна безкарність: продаж наркотиків, знущання над дітьми, вбивства і підкинуті речові докази. Аргументувати цю думку можна неодноразовими фактами підтвердження безсоромної поведінки з боку працівників Національної поліції України: весною 2019 року в Переяславі-Хмельницькому застрелили п'ятирічного Кирила Тлявова – вирок у справі досі не винесли; у Кагарлику поліцейські побили та згвалтували жінку; у березні 2020-го в Миколаєві п'яні співробітники Національної поліції поранили чоловіка, вистріливши з травматичної зброї; у Павлоградському відділенні поліції Дніпропетровської області діяла ціла банда в погонах; сімох поліцейських, у тому числі начальника відділу, підозрюють у фальсифікації справ, залякування і тортурі людей [6].

Але що ж слугує причинами цієї проблеми? Для відповіді на це питання варто згадати, коли у 2014 році розпочиналась реформа МВС, її головним завданням було перетворити відомство із радянського репресивного мілітаризованого монстра на цивільний орган правоохоронного зразка. Для цього необхідно було очистити лави через переатестацію. Проте, вже на третій рік «реформи» було зрозуміло, що переатестація бутафорна.

Люстрацію в МВС теж провалили. За даними Громадського люстраційного комітету, відомство було одним із найбільших саботажників люстрації. В якийсь момент всі троє заступників Авакова були фактично недолюстровані. Довелося витратити майже рік, щоб добитись їхнього звільнення.

Звільнення одного з них, Василя Пацкала, добивались через суди, акції протесту, депутатські запити. А через рік його призначили заступником новопризначеного керівника Нацполіції.

Василь Пацкал

Інший заступник, Сергій Чеботар, спочатку став героєм журналістського розслідування про приховані землю і будинок, а згодом – так званої «справи рюкзаків». У корупційній справі він фігурував разом із сином міністра.

Сергій Чеботар

Сам міністр теж був фігурантом журналістських розслідувань у зв'язку із віллою в Італії. А нещодавно журналісти оприлюднили цілий фільм про те, як в новій поліції нові-старі поліцейські кадри фактично **«кришують» квартирний рекет** [7].

Колишній очільник МВС Арсен Аваков

Аваков – це символ провалу реформи поліції і правоохоронної системи в цілому. Але реформу, по суті, не було проведено. Кримінальна поліція і слідчі залишилися ті ж, що були і за часів Захарченка (міністр внутрішніх справ у Кабміні Миколи Азарова – ред.). Просто таблички на кабінетах поміняли. Внаслідок цього – низька довіра населення до поліції.

Кримінальні справи як продавалися, так і продаються. Справи як фабрикувались, так і фабрикуються. Навіть такі резонансні, як вбивство Павла Шеремета. Нагадаю, ветеран війни Андрій Антоненко провів більше року в СІЗО взагалі без будь-яких доказів його участі в злочині. Всю політичну відповідальність за це несе особисто Арсен Аваков.

Причинами відставки є токсичність Авакова, а також бажання окремих співробітників офісу президента самим «покермувати» правоохоронною системою.

От і простежемо, хто з народних депутатів нинішнього скликання підтримує безкарність і безвідповідальність тих, хто мав би захищати наш спокій і порядок, а хто – ні. І зробимо висновки на найближчих парламентських виборах [8].

Отже, моральна культура поліцейського – це система норм та моральних принципів, які сформувалися в результаті почуттів, знань, потреб, переконань, що виражають у моральній поведінці поліцейського гармонію внутрішніх переконань та зовнішніх проявів. Таким чином, у досить складних умовах будівництва правової держави професія поліцейського покликана втілювати й реалізувати на практиці тільки добро, законність та справедливість. Тому важливим завданням майбутніх працівників правоохоронних органів є виховання професійних моральних якостей, а вже практикуючих поліцейських – їхнє подальше удосконалення. Окрім цього, виходячи з вищевикладеного стає зрозумілим той факт, що ця проблема в нашій країні розвивалася не один десяток років, а починалася з малого: так з найпершого дня навчання в курсантських лавах, під впливом оточення колег та керівництва безпосередніх начальників, ще в цілком несформованому уявленні майбутнього правоохоронця починають утворюватися та укорінюватися у свідомість певні життєві принципи. І якими ці принципи будуть, це залежить від того, саме яким чином виховувався майбутній правоохоронець: був дисциплінованим і заохоченим до захисту правопорядку, та у подальшому навчанні повністю відтворював у свідомості бачення себе як незалежного, компетентного, вірного своїй професійній діяльності майбутнього поліцейського у суспільстві чи уявляв себе бездарним виродком, чорний розум якого затаїв зневіру, хабарництво та вседозволеність, а черстве серце давно вже забуло про справжню відданість та чесність. Неабияку роль грає саме виховання своїх підлеглих

безпосередніми керівниками, їх ставлення до кожного, тому роль виховання є дуже важливою для підростаючого покоління правоохоронців. Та насправді ж це є вибором кожного: зламатися під впливом жорстокого сьогодення чи самому зламати цю систему та віддано нести свою ідею людству усього світу.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 №254к/96-ВР // Верховна Рада України.
2. Гусейнов А. А. Золотое правило моральності. Москва: Молодая гвардия, 1979, 271 с.
3. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. Київ: Фірма «Довіра», 1992. 141 с.
- 4 Соціальна мережа «Facebook». URL: https://m.facebook.com/photo.php?fbid=2027350157534077&id=2008534169415676&set=a.2008546019414491&refid=13&_tn__=%2B%
5. Поліцейському присудили 40 років ув'язнення через вбивство чорношкірого. URL:<https://www.rbc.ru/society/04/06/2020/5ed8294f9a7947414cda2431>
6. Тотальна безкарність. П'ять гучних скандалів за участю реформованої поліції. URL : https://focus.ua/politics/457947-iskhodnoe_polozhenie
7. Провалена реформа Авакова: у що перетворилося МВС. URL : https://24tv.ua/viyna-donbasi-situatsiya-fronti-2021-rotsi-novini-oos_n1544136/amp?siteId=1
8. Патрульні, опери, слідчі, тортури, хабарі та атестація. Як змінилася поліція за Авакова. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/avakov-zalishiv-post-ministra/31361588.html>

АНГЛІЙСКА МОВА ЯК МОВА ЮРИДИЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Макаренко А. С.

*Здобувач вищої освіти III курсу за спеціальністю 081 «Право»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Кривуля В. О.,

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Слід відзначити зростання значення володіння іноземною мовою та постійне підвищення вимог до рівня володіння англійською мовою студентів і випускників немовних університетів, зокрема юридичних. Пріоритетність вивчення саме англійської мови продиктована тим, що в сучасному світі англійська мова стає все важливішим інструментом глобальної комунікації, особливо професійної, дослідницької, наукової. Це підкреслювалося і в установчих документах, і у виступах на міжнародних лінгвометодичних форумах.

Для початку потрібно б звернутися до юристів, які не впевнені, що знання англійської стане в нагоді для їх роботи. З кожним роком процес глобалізації все сильніше впливає на кар'єру: якщо раніше англійська була потрібна буквально кільком спеціальностями, то тепер мало не кожен другий роботодавець вимагає знання англійської, навіть якщо ви не працюєте безпосередньо з іноземними клієнтами [3]. А якщо мова йде про престижні міжнародні фірми, то шанси потрапити на бажану посаду є лише у людей із рівнем не нижче Intermediate. Звичайно, тільки вам вирішувати, чи варто здобувати нові знання, але ми все ж радимо ознайомитися з нашою статтею і подумати над цим.

Для початку давайте розберемося в типах юристів. В англійській існує кілька визначень для цього слова. Наприклад, загальний термін в США і Великобританії – lawyer, але в Америці будь-якого юриста найчастіше називають attorney. Помічника attorney в США називають paralegal /pærəli:g (ə)l/. Solicitor консультує клієнта в офісі і може представляти його в судах нижчої інстанції, термін зазвичай використовується в Великобританії. Barrister – юрист вищого рівня, ніж solicitor, представляє клієнта в суді вищої інстанції, термін також використовується в Великобританії [4]. У США немає поділу юристів на barrister і attorney. Legal English Note! Більше англійської лексики для юристів ви почуєте в кращій courtroom drama on Rotten Tomatoes' Top 100 Movies of All Time, «12 Angry Men», що детально показує процес розгляду справи судом присяжних on the basis of reasonable doubt (на основі стандарту «поза розумним сумнівом»; reasonable doubt – термін у юридичній англійській, що використовується в jurisdiction of common law countries. А prosecutor повинен представити the case так, щоб у «reasonable person» не залишилося «reasonable doubt» з приводу провини of the defendant). The action takes place in the jury room, where the jurors [6] (присяжні) повинні question their own morals протягом довгого процесу прийняття рішення, тому що in the US, a verdict in criminal trials by jury must be unanimous (одноголосний, одностайний).

Базовий курс англійської для юристів ви в будь-якому випадку будете починати з розбору видів права і відповідної англійської юридичної лексики.

Почнемо з Law [lɔ:] – an official rule OR the job of dealing with the official laws of a country:

to break the law – порушити закон

against the law = illegal

by law – відповідно до закону

to practise law – займатися юридичною практикою

a specialist in civil law

Legal English Note! Pro bono «заради суспільного блага» – поняття в англійській для юристів, що означає their service for the benefit of the community or non-governmental organizations.

Administrative Law – адміністративне право

Bankruptcy law – закон про банкрутство

Business (Corporate) Law – корпоративне право

Civil Law – цивільне право

Constitutional Law – конституційне право

Contract Law – договірне право

contractual obligation [kən'træktʃuəl] – договірне зобов'язання

legally bound [baund] – юридично зобов'язаний

mutual assent – взаємна згода

offer – оферта

offeree – адресат оферти

Секрети більш ефективного та успішного вивчення англійської мови юристами приблизно такі ж, як і у представників інших професій. Те, що відрізняється, це мета та методи, які впливають із шаленого робочого ритму правників.

Навчання англійської мови становить суттєву складову сучасної професійної юридичної підготовки, оскільки глобалізаційні процеси в усьому світі примушують кожного професіонала бути в курсі сучасних досягнень та

інформації стосовно свого фаху [6]. Тому лінгвістичний компонент освіти відкриває для студентів можливість якісно оволодіти майбутньою юридичною спеціальністю, а надалі – підвищувати свій професійний рівень.

Специфіка професійної діяльності юриста визначає комунікативну компетентність як найбільш значущу, оскільки професійне функціонування пов'язано зі спілкуванням. Сучасна парадигма освіти розрахована на виконання завдання виховання професіоналів високого рівня, які за визначенням мають стати полікультурними особистостями, здатними системно оцінювати оточуюче середовище, бути гуманітарно грамотними, готовими до міжкультурного професійного спілкування, зокрема й засобами іноземної мови.

Література

1. Борисова Л.І. Основні проблеми науково-технічного перекладу. Москва: МГУ, 1983. 232 с.
2. Вагапов А. С. Відбірадекватного лексико-фразеологічного відповідника під час перекладу англійських правознавчих текстів. – http://zhurnal.lib.ru/w/wagarow_a_s/my-art.shtml
3. Виноградов В. С. Общие лексические вопросы. Москва, 2004. 236 с.
4. Власенко С. В. Перевод юридического текста: когнитивные особенности номинации и реалии-профессионализмы в языковой паре английский-русский // Филологические науки в МГИМО. Сборник научных трудов. Москва: МГИМО(У), 2005. № 21. С. 129 –140.
5. Брагина А. Д. Формирование поликультурных ценностных ориентаций будущих переводчиков в условиях профессиональной подготовки: автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. пед. наук: спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Брагина А. Д. Ульяновск, 2011. 27 с.
6. Гавриленко Н. Н. Обучение переводу в сфере профессиональной коммуникации: [монография] / Н. Н. Гавриленко. Москва: РУДН, 2008. 175 с.
7. Вовченко Н.Ф. Across Great Britain. Київ: Знання, 2001. 64 с.
8. Гапонова С.В. Readings on Ukraine. Part I, Part II., 1997. 220 с.

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ЗДІБНОСТІ ХАРАКТЕРНИКІВ

Маркіяненко Мирослава Євгенівна

*Студентка 2 курсу спеціальність 053 «Психологія»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Крашеніннікова Т.В.,

кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Яскравими військовими особистостями в Україні були козаки. **Козаками** називали вільних озброєних людей, представників військового стану, воїнів-найманців. Слово «козак» вперше згадане у «Таємній історії монголів» 1240 р. і означало «людину самотню, не пов'язану з домом і сім'єю». На особливу увагу заслуговують козаки-характерники.

Дослідження явища характерництва є невід'ємним у контексті питання виникнення та формування козацтва. **Характерництво** – це складова частина загально-арійського культу воїна-звіра, стрижнева категорія військової сутності [3]. Культ воїна-звіра різною мірою досліджували В. Іванов (1975, 1977, 1991-1992) Т. Гамкрелідзе (1984), Ф. Кардіні (1987), А. Іванчик (1988), Л. Залізник (1994), В. Балушок (1998). Визначний внесок у розуміння генези лицарської культури зробили К. Іванов (1901), С. Єфімова (1914), Г. Дельбрюк (1933), Ф. Кардіні (1987), Й. Хейзінга (1988), Б. Печніков (1991), Ж. Руа (1996), А. Фамінцин (1891), А. Арциховський (1944 р.), Д. Ліхачов (1950), Ф. Колесса (1969), Б. Рибаків (1981 р.), Н. Яковенко (1993), П. Толочко (1996), Ю. Фігурний.

Більшість літературних джерел (А. Чайковський, Д. Яворницький, В. Голобуцький та інші), звертаючись до теми характерництва, подають лише поверхневу інформацію у міфолого-містичному форматі. Як явище ж історичне та військово-практичне з науково обґрунтованої точки зору воно не розглядається. Таким чином, вичерпної відповіді на питання про витоки та суть самого характерництва як такого не подається, але ж саме характерництво є тим центральним елементом військової культури козацтва, який означає його сутність.

Свій початок козаки-характерники ведуть ще від давньоукраїнських язичницьких волхвів (віщунів, чародіїв). Це підтверджували своїми дослідженнями В. Шевчук, В. Пилат, Я. Новицький, С. Бессонова, П. Лаврів. Доказом того, що багато хто з характерників не був християнином, свідчило те, що «їх ніколи не ховали попи, а ховали їх запорожці по-своєму». Навіть декотрим, як розповідають легенди, забивали в груди кілок, щоб вони по

смерті не вставали, а тоді засипали землею. Однак найпоширенішим похованням характерників було поховання лицем донизу. Цей звичай склався ще зі скіфських часів.

Репутацію характерника мали деякі історичні особи (гетьман Іван Золотаренко, кошовий Іван Сірко, кошовий Григорій Сагайдачний, полковник Семен Палій). Чимало характерників взяли участь у гайдамацькому русі. Вірування ці були настільки міцні, що навіть через три століття все ще ходили серед українських поселенців і були записані багатьма дослідниками, у тому числі Д. І. Яворницьким.

Відомо, що характерники активно використовували **замовляння** (жанр словесного фольклору, сталі вислови, що супроводжують магичні рухи та дії виконавців, з метою впливу на природу, людину, її стосунки з оточенням у відповідному напрямку (доброму чи злому)) для досягнення поставленої мети. Головна мета замовлянь полягає у впливі на аудиторію, що здійснюється за допомогою сугестивних засобів і прийомів мови. Наприклад, замови козаків-характерників на силу: 1) *«Не́бо могу́тне. Земля́ рятівна́. Укри́йте мене́ могу́тнім покро́вом. Неха́й бу́де так.»*; 2) *«Я завжди готовий до бою, знаючи що це таке, б'ю, хапаю і кидаю, ворогів перемагаю. Сила в правді, правда божя – ворогів знищу я»*; 3) *«Дре́вній, хоро́брий Дух, кли́чу тебе́, закли́на'ю. В ду́шу вселя́йся, страх в душі́ убий і сам там живи́. Так мо́ буде'!»*; 4) *Вітер-брате, Земля-мати, Сонце-сила, Вода – мила, Небо-мудрість. Я в усьому. Я і небо, і земля, Я і сонце, і вода, Я людина, і тварина, Я і камінь, і рослина (рослина). Я все бачу, я все знаю, Я все можу, Я все маю. Я і житель я і нежить, Я і будя я і небить. Я безсмертний я Триглав, Характерник Православ* [2]. У цих замовляннях можна побачити такі мовні прийоми, як: персоніфікація, паралелізм (аналогія), метафора, звернення до стихій, повтори. Повтори є у кожному замовлянні, бо несуть у собі сильне емоційне навантаження.

Сугестивно-магічна сутність мови полягає в тому що мова підсвідомо впливає на духовний стан і поведінку людини або суспільства

(Л. Бутильська). Кожен із засобів замовлянь створює як *психологічний аспект* (психологічний клімат, під яким розуміється комплекс психологічних взаємин, що відповідають соціальним і моральним принципам суспільства, характеризує сумісність працівників у процесі праці, впливає на настрій людей, визначає їх працездатність і рівень колективної єдності), так і психолінгвістичний (проявляється через лінгвістичні прийоми).

Отже, мова характерників влаштована таким чином, щоб впливати не лише на свідомість, але і на підсвідомість та емоційну сферу носія мови.

Література

1. Бутильская Л.В. Реализация суггестивно-магической функции языка в текстах заговоров и рекламы // Филология, история, востоковедение. Учёные записки ЗабГГПУ. 2011. С. 33.36.
2. Козаче замовляння // http://pravda.ua.at.ua/publ/kharakterniki/kozache_zamovljannja/25-1-0-155.
3. Луців Є. Хто такі козаки-характерники // http://aratta-ukraine.com/text_ua.php?id=924.

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ КРАЇНАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Мигович Роман Ярославович

курсант II курсу факультету №1

(з підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування)

Львівський державний університет внутрішніх справ

Актуальність теми полягає у її фундаментальності з точки зору взаємодії правоохоронних органів із населенням, включаючи іноземців. На даний момент англійська мова є найбільш вживаною мовою у світі. Її інтернаціональність сприяє її більш глибокому і профільному вивченню для підсилення не тільки особистих якостей поліцейського, а й надати необхідну допомогу іноземній особі, якщо вона її потребує.

У наш час поліцейський є одним з об'єктів презентабельності не тільки правоохоронної структури для іноземця, але й становить враження про країну в цілому, тому знання іноземних мов є невід'ємною частиною професійної діяльності. Помилково вважати, що поліція бореться проти

злочинності виключно зі своїми громадянами. У деяких випадках поліція бореться зі злочинами і стикається з багатьма англійськими людьми [1]. Тому іноземна особа може виступати як і жертва того чи іншого правопорушення, так і сприяти або вчиняти його. У такі моменти для працівника правоохоронних органів необхідно роз'яснити права громадянина та якісно виконувати свої службові обов'язки. Тому для того, щоб кожен поліцейський орган міг більш якісно виконувати свої службові повноваження, керівництво правоохоронних органів повинно сприяти розвитку вивчення англійської мови.

Для того, щоб більш ефективно здобувачі освіти університетів системи МВС здобували знання з англійської мови слід увести системних аспектів та способів. Найбільш ефективне навчання може бути проведене двома аспектами – педагогічним та технологічним. Педагогічний аспект стосується інтеграцією викладачами нових способів та підходів до навчання, таких як навчання на основі завдань, CLIL (Інтегроване навчання з вмістом і мовою), СБІ (Інструкція, заснована на змісті), навчання з переорієнтованим навчанням тощо, зміни в навчальних матеріалах із навчальних посібників до використання альтернативного навчання такі ресурси, як автентичні матеріали, відео- або аудіозаписи, інші Інтернет-ресурси [2].

Не менш ефективним методом вивчення англійської мови є всесвітня мережа Інтернет. Структура Інтернет розглядається як одна із провідних новітніх технологій навчання, так як її можливості в галузі освіти безмежні: планування та організація процесу навчання, пошук інформації як для викладача, так і для курсанта, підбір текстів для курсантів із різним рівнем володіння англійською мовою. Використання інтернет-ресурсів у навчанні слід пов'язати з методом аудіювання, котрий дозволяє не лише інтенсифікувати навчальний процес, але й застосовувати професійно-орієнтований підхід і забезпечити рівень володіння англійською мовою з урахуванням сучасних запитів суспільства та знайти певні недоліки та прогалини у навчанні. Згадані вище моменти з позиції методики викладання

роблять актуальним використання Інтернету в системі навчання англійської мови студентів нелінгвістичних спеціальностей, що забезпечує найбільш ефективний розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності, і аудіювання зокрема. Таким чином, необхідно чітко сформулювати принципи навчання не лише аудіювання, а й аудіювання через систему Інтернет. Однак на мою думку найбільш ефективним методом вивчення англійської мови буде введення практики міжнародного спілкування, адже носій англійської мови може швидше та ефективніше розповісти і пояснити те, що цікавить курсанта [3].

На даний момент у навчальних закладах зі специфічними умовами навчання в Міністерстві внутрішніх справ такі іноземні мови, як англійська, не вимагають високого рівня ініціативи та підготовки до семінару для студентів, курсантів та слухачів на цьому етапі, оскільки часу на заняття дуже мало. У свою чергу, у таких провідних країнах Європейського Союзу, як Німеччина, Швейцарія, Норвегія, Франція, чільне місце посідає знання іноземної мови тому, що це не тільки можливість успішного працевлаштування, або просто можливість вільного пересування в Європі та світі, це, перш за все, зміна світогляду. Так, наприклад у Латвії англійська мова є предметом категорії А, а при бажанні, курсант може обрати ще 6 годин що найменше іншої іноземної мови [4] На сьогодні, на мою думку, кожен працівник правоохоронних органів повинен самостійно вивчати ту чи іншу іноземну мову не тільки для загального розвитку, але й для того, щоб у складній ситуації, що склалася з тим чи іншим іноземним гостем, він зумів у повному обсязі застосувати свої навички для надання допомоги або протидії правопорушенню.

Підводячи підсумки, хочу сказати, що сьогодні впровадження нових методів та участь інноваційно-технічних систем повністю відповідають не тільки іноземним стандартам, але й спонукають правоохоронців проявляти ініціативу у удосконаленні своїх мовних вмінь. Завдяки взаєморозумінню з членами та громадами з усього світу виникають питання та розширюється їх

сфера застосування. Слід враховувати також і культуру носія тієї чи іншої мови, традиції країни чи тієї чи іншої нац меншини. поліцейські повинні не тільки вміти правильно висловлювати свою думку, а й вміти дотримуватися культурних норм, прийнятих носіями мови. Він може використовувати інтерактивні завдання в класі, щоб навчитися цьому в навчанні з міжнародного спілкування та в аудиторіях.

Література

1. English for Police. URL: <https://www.englishclub.com/englishfor-work/police.htm> (Дата звернення: 07.11.2021)
2. Бочевар А. Г. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі викладання іноземної мови за професійним спрямуванням у вищій юридичній школі. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. 2017. Вип. 147(2). С. 272-275.
3. Коваленко О. Формування компетентнісного підходу до вивчення іноземних мов / О. Коваленко // Іноземні мови в навчальних закладах. 2008. № 3. С. 28–34.
4. Системи освіти та підготовки поліції в регіоні ОБСЄ / Автори: Хатія Деканоїдзе, Мадлен, ст.73.

USAGE OF LANGUAGE AS THE REALIZATION OF PERSONALITY

Мкртчян Аміна Араїкїївна

*Студентка 2 курсу спеціальність 081 «Право»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Підвисоцька Г.В.,

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

According to the dictionary, language is a system of sound, vocabulary and grammar, objectifying the work of thinking. It is a tool for communication, exchange of ideas and mutual understanding between people in society. Conditions for the full disclosure of vital forces, the capabilities of the individual (i.e, personal development) are created only in the nation. As you know, a nation is a people, a modern form of community of people united by a single language, territory, deep internal economic ties, certain features of culture and character. One of the most important features of a nation, its first symbol is its language. When we talk about a nation, we first of all mean language. It plays a very important role in national

relations. Language acts as a means of communication and is closely linked to thinking and consciousness.

Language exists in two forms: oral and written. Passing from mouth to mouth, enshrined in the texts, it tirelessly overcomes the ages, unites generations, collects and preserves the spiritual essence of the people, the national picture of the world, forms the national consciousness and culture of the nation. The need for effective and efficient communication stimulates speakers to artistically comprehend the language, to search for more accurate and expressive language tools. As a result, a polished, cultural variant is reproduced from the vernacular - a selected literary speech, which in itself can already become an art and aesthetic material for other types of art.

Language is immortal, because in it the immortality of the people, lives in it and with it. But in the immortality of language there is also a particle of human immortality. Through language, each person touches the immortality of his people. Language is unique, because it is an exceptional phenomenon in human life and society. Among the many functions of language in human life and society, the main ones are:

1. Thought-making function. Language is not only a form of expression and transmission of thought (as we see in the communicative function), but also a means of formation, i.e. the creation of thought itself. Man thinks in language forms. This process is complex, going from the concrete-sensory level to the conceptual one. Concepts are fixed in words and in the process of mental operations are compared, compared, contrasted, combined or distributed. So, to think means to operate with concepts in linguistic form, linguistic expression.

2. Cognitive function of language. It consists in the fact that a person learns the world not so much by his own experience, but through language, because it has accumulated the experience of previous generations, the amount of knowledge about the world. For example, through language, you can gain a thorough, objective knowledge of space, the ocean, or a country without ever having been there. Language is rich in information, it constantly provides our brain with

material for mental operations, nourishes and drives the development of intelligence.

3. Expressive, or expressive, function of language. The unique world of intellect, feelings and emotions, human will is invisible to others. And only language provides the greatest opportunities to reveal them to other people, to influence them by the power of their beliefs or feelings.

4. Voluntary function is close to expressive. It consists in the fact that language is a means of expressing the will of interlocutors (greetings, farewells, requests, apologies, promptings, invitations).

5. Aesthetic function. The language captures the aesthetic tastes and preferences of its speakers. Melodiousness, harmony of content, form and sound, observance of the norms of literary language in the process of communication become for speakers a source of aesthetic pleasure, promote the development of high aesthetic taste.

6. Cultural function of language. The language is the bearer of the culture of the people-linguist. Each person, mastering the native language, learns the culture of his people, because he perceives along with the language of songs, fairy tales, jokes, jokes, legends, thoughts, legends, history, crafts, customs, traditions of material culture and spiritual life of the nation.

7. The identification function of language is that language is a means of identifying speakers, i.e. a means of expressing their belonging to one community, a certain identification: I am like them, because I have a common language with them. Identification is manifested in the temporal dimension: many generations in the past are our ancestors because they spoke our language. Identification is manifested in the temporal dimension: Ukrainians in Russia, Canada, America, Australia and other countries express their belonging to Ukrainians in the Ukrainian language.

8. The mythological function of language has been preserved since prehistoric times, when people believed in the word as a real action that can stop the unwanted course of action, to overcome evil forces, to subdue the nature of

their will. This mythological power of the word is widely reflected in Ukrainian folklore: spells, whispers, spells, outpourings, divination, fairy tales, legends, etc. In them, individual words and expressions are endowed with extraordinary power under certain conditions of their pronunciation. In the verbal world, the boundaries of the real and the imaginary are shifting. Today, with the spread of the theory of the human biological field, positive and negative energy, psychics, the mythological function of language is gaining new impetus.

Language unites different generations of people, as a testament, as the most precious heritage. She makes a huge contribution to the development of man as a unique person.

Literature

1. Man's words and voice are a reflection of his personality / <http://pearlsbunch.wordpress.com>

LANGUAGE IS A MEANS OF A PERSON'S FORMATION

Мороз Ілля Олегович

*Студент 1 курсу спеціальність 242 «Туризм»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Підвисоцька Г.В.,

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет*

Personality is the carrier of senses and the system of socially significant qualities. The ideal personality is a person who combines spiritual wealth, high morality, physical perfection and reveals himself as a onliest, original individuality, which is the strength of his attractiveness to others. The role of language in the formation and self-expression of the individual is huge. Of particular importance is the native language, which becomes for everyone one of the most valuable assets. This is most acute when a person stays outside the homeland for a long time. Then at least one news in the native language brings emotional relief, quenches longing for the native side. Language is a magic mirror, an rich means of communication. The language reflects the life experience perceived by mankind from ancient times to the present. In this case, language

reflects not only what is on the surface, but also invisible to the eye, the inner essence of things, not only the material world, but also the ideal world, which is reflected in the mind, folklore, texts, ideas. First of all, through language we get to know the native people, their mentality, culture, historical experience. Through the prism of the word we perceive one of the facets of beauty, which is presented in fiction. Our moral beliefs are formed on the basis of moral concepts and ideas that are known through language. The better we master the language, the more perfect our thinking becomes. By absorbing the knowledge reflected in speech, a person builds his own inner world or microcosm, forms himself as a person.

Language is a means and material of formation and formation of a person's personality, his intellect, will, feelings and form of being. Language is a continuous process of cognition of the world, its mastering by a person. Language is a means of communication between people, the transfer of one's own experience to others and the enrichment of the experience of others. Language helps to identify and meet the material and spiritual needs of people, unites them in society to achieve prosperity and development of spiritual values. Language exists in two forms: spoken and written. Passing from mouth to mouth, enshrined in the texts, it tirelessly overcomes the ages, unites generations, collects and preserves the spiritual essence of the people, the national picture of the world, forms the national consciousness and culture of the nation. As a result, a polished, cultural variant is reproduced from the national language – a selected literary speech, which in itself can already become art and aesthetic material for other arts.

Language is immortal, because in it the immortality of the people, lives in it and with it. But in the immortality of language there is also a particle of human immortality. Through language, each person touches the immortality of his people. Yes, our ancestors from ancient times remained in the language of the history of their people, national customs of life, memories of the past, thoughts about the future. Thus, language is a unique, an exceptional phenomenon in human life and society. Language has to unique phenomena of human life and society. It was created together with them and is not only their most noticeable feature, but also

the most necessary condition for the formation of their essence. Language serves man and society, but this is not the end of its role. Language is also a form of their stay. Among the many functions of language in human life and society are called the following.

Units of language are involved in the performance of language functions in different ways. Thus, the communicative function of language is performed by a sentence, it is called the communicative unit of language. However, other units of language participate in the communicative function, but not as separate communicative units, but as units of lower orders, as a building block of the language structure and system. Nominative function falls on words, lexical phrases, phraseology. Vocabulary with emotional, volitional meaning is involved in expressive, voluntary functions. All units of language subsystems with various degree of productivity take part in performance of other named functions. Language unites different generations of people, as a testament, as the most precious heritage. She makes a huge contribution to the development of man as a unique person. Language is as old as consciousness. Language affects consciousness: its historically established norms are specific to each people, in the same object shade different features. However, the dependence of thinking on language is not absolute. Thinking is determined mainly by its connections with reality, but language can only partially modify the form and style of thinking.

Native language as a valuable asset, which performs its main information and communicative function, is also a means of self-knowledge. The knowledge of ancient Ukrainians is organically translated into the cognitive field of their descendants, primarily through the native language. Through language, vocabulary is the basis of the image of «I», through which the individual means his self-vision. This is clearly reflected in folklore (proverbs, sayings, riddles, etc.), which concentrate the established forms of mental activity of the ethnos (associative reactions, sensory etalonidia, models of perceptual, types of thinking operations, etc.). Here are some examples that Ukrainians evaluate one or another of their characteristics: «I am like soft bread», «Everyone is good – evil to himself»

(kindness); «As I owe you», «I tell the truth», «I am not guilty of sleep or spirit» (honesty); «I won't let myself laugh», «Did I follow from everyone», «We are not beaten in the head» (self-esteem); «My house is on the edge», «My mind», «My business, as they say, miller: start, and languages» (social passivity, individualism), etc. There is another, to define internal conflicts, opposition in the image of «I»: «And woe to me, and good to me – and beat me, and my truth», «And good to me, and bad to me – and beat me, and do not give posters», etc.

This far from complete analysis shows that our ancestors nurtured a large arsenal of language tools for accurate and deep definition of their features and, at the same time, for adequate perception, understanding of their immediate social environment. Paremiias can be one of the important means of ethnopedagogical influence on a child both in the family and in an educational institution. The native language, in particular its paremic fund, expands the semantic space of the child's «I» image, deepens and differentiates it, and thus helps it to integrate the experience of personal experience gained in the socio-cultural environment. The child is involved in the native language culture in early childhood through the perception of folk tales. Only it can «capture the child's attention, arouse his curiosity, enrich life, stimulate his imagination, develop intelligence, help to understand himself, his desires and help increase the child's self-confidence and future». It is in a folk tale, created by millions of people, that a bunch of human wisdom and experience is concentrated, and the most valuable achievements of the ethnic mentality are accumulated. The fairy tale affects not so much the child's consciousness as its deep subconscious layers. Analysis of Ukrainian folk tales showed that most of them in their content and form of presentation can stimulate the moral and reflective activity of the child: identifying himself with a positive hero, the child involuntarily begins to compare himself with him, while expanding the boundaries of self-knowledge. Many fairy tales contain verbal constructs for the image of «I» of the hero, who instructs the child to ask the appropriate questions «And who am I?», «What am I?» and look for the answer to them.

Literature

1. The Secret Life of Pronouns: Flexibility in Writing Style and Physical Health. R. Sherlock Campbell and James W. Pennebaker in *Psychological Science*, Vol. 14, No. 1, pages 60–65; January 2003.

INFLUENCE OF LANGUAGE ON A PERSON

Панежа Діана Андріївна

*Студентка 2 курсу спеціальність 081 «Право»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Підвисоцька Г.В.,

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Language as a means of communication – this is the least compelling argument, because we can communicate somehow without language – looks, gestures.

A person's consciousness and self-identity begins with language. Language is inherent in man genetically, it is the code that binds a generation together. Language determines the national character of a person. And I think that a person's self-awareness begins with her mastery of her native language, or rather with the first words, even sounds, because modern electronics record the features of the national cry of the newborn.

Language is the means for the formation and existence of thought: without a name, there is no thinking, no comprehension of reality. «We do not only speak language, we think by sliding down the path that our linguistic destiny has already set us on. Language is not only a creature of social history, but an active factor in that history: not only an object, but also a subject of history.

By learning language, the child deciphers the code. Thinking, and therefore consciousness and self-identity, is based on the mother's language. Language is a positive energy that a child feeds on from childhood, and the loss of this positive energy has a negative effect on the child, on its health, on its mental development.

Every day we realize ourselves by discovering our relation to the world around us, and most fully, most profoundly, this process takes place in

broadcasting during everyday communication. When one has a good verbal base of language, she has a powerful means of influencing others.

We can meet and communicate with foreigners for personal reasons. Good acquaintances and friends around the world are a great way to practice the language and to know new cultures. Perhaps by this way you can also find a life partner.

Today English is one of the most popular languages in the world. Approximately 1.5 billion people speak English and about 1 billion learn it. English covers all spheres of human activity: science, mass media, studies, work and leisure. So I am trying to study English because it can give you excellent ability such as travelling, one's business connection, etc. I want to travel abroad, so I know that it will not be easy at the commission of buying tickets for public transport, ordering food in cafes and restaurants, finding the bright places of interest. When you travel independently, knowing the language is even more important, so English opens up this possibility as well.

Language does not exist outside of culture as a socially inherited set of practical skills and ideas that characterize our way of life. Language, as one of the types of human activity, is an integral part of culture, conditioned as a totality of the results of human activity in different spheres of human life: spiritual, social. However, as a form of existence of thinking and, most importantly, as a means of communication, language appears in one row with culture. Language as a powerful social tool, forming the human flow into an ethnos, forms a nation through the preservation and transmission of culture, tradition, social consciousness of a particular linguistic collective patterns of speech.

Thanks to the language you can watch movies, read books, communicate. It is a great opportunity that will never interfere with your life. A person who knows a foreign language will always be needed somewhere. In my profession this knowledge of the language is necessary, because I can cooperate with foreign agents. It's profitable and interesting, when you communicate with a client in that language, you admire it.

Everybody should learn foreign languages. This learning enriches a person.

Literature

1. Speaking a foreign language can change your personality. // <http://qz.com>

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Пантелєєв В'ячеслав Олександрович

Студент 1 курсу, спеціальність 053 «Психологія»

ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Науковий керівник: Дерій О. О.

викладач кафедри прикладної лінгвістики

ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Мова – це важливий компонент, унікальний і пов'язаний з іншими видами людського досвіду (робота, пізнання, оцінка тощо). Оскільки «акт мовлення – це різноманітне використання комунікативної мови, важливий акт спілкування», «мова – це те, що можливо в будь-якій ситуації, наприклад, свідомість (розум), пам'ять тощо».

У нашому досвіді мова є потужним соціокультурним фільтром. Однак у нашому повсякденному житті ми часто використовуємо одні цінності яких дуже мало, і ігноруємо інші. Чому? Все дуже просто: як я кажу, тому я думаю, як я думаю, тому я живу. Мова вибірково спрямовує нашу увагу на найважливіші для нас об'єкти в цьому соціальному середовищі. Виконуючи ті чи інші завдання, людина використовує засоби комунікації для двох основних цілей: для спілкування з іншими або для самовираження.

Термін «мовна особистість» вперше вжив у 1930 р. мовознавець В. В. Виноградов. Дотримуємося думки, що мовна особистість – це рідна мова, яка спеціалізується на мовних навичках, доброті володінню системою лінгвістичних знань, дбає про мову і сприяє її розвитку.

Важливий внесок у вивчення мовної особистості зробив лінгвіст Ю. М. Караулов, який розумів мовну особистість як «сукупність людських здібностей і характеристик, що визначають створення мовних творів

(текстів)», що відрізняються на структурно-лінгвістичному рівні. Складність, глибина і точність дійсності визначаються спрямованістю мови.

У період зростання соціокультурної трансформації суспільства, ми можемо побачити: різке збільшення інформації яку має опрацювати мовець; збільшення засобів спілкування і обміну інформацією (електронна пошта, чати, форуму та інші); зростання фейкової інформації з різних джерел.

Розвиток Інтернет-мережі та вдосконалення навчально-методичного забезпечення вчення та навчання українською мовою початкових, загальноосвітніх та вищих навчальних закладів. Розширення використання української мови в засобах масової інформації, культурі, освіті та науці, але також за допомогою розвиненого Інтернету відбувається великий занепад знання та розвитку мови.

Формування мовних ознак буває як об'єктивним, так і суб'єктивним.

Суб'єктивні чинники формування мовної особистості: стан мови, її частотність, стадія розвитку та досконалості підсистеми, відмінності стилів, тобто рівень мови має задовольняти всі мовні потреби громадян і суспільства, підходить для розвитку суспільно-політичних мовних навичок.

Об'єктивні чинники формування мовної особистості: культура використання мови в суспільстві; повна роль мови в усіх сферах життя: держава, політичні, правові, економічні, наукові, освітні, культурні, мистецтво, творчість, промисловість, сім'я тощо.

Основними факторами формування лінгвістичних характеристик є: вчення мови та навички володіння мовцем; внутрішня готовність мовця прийняти й покращити вивчення мови; його ступінь моральної зацікавленість у вдосконаленні та вираженні своєї особистості у мовленні; розуміння та виконання мовних обов'язків громадян; належний рівень мовної культури.

Процес формування мовної ідентичності складний, багатогранний і не обмежується часом. У таких стосунках люди часто мають однакову поведінку, тому, здається, кожен носій мови звертає увагу на особливості «спільної мови».

INFLUENCE OF LANGUAGE ON A INDIVIDUAL'S PERSONALITY

Підвисоцька Галина Володимирівна
викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

We present ourselves by recreating our emotions and feelings expressed through a language. Personality can be seen through our perspectives. It can be physical appearance like height, weight, or it may be the gesture, intellect, activity and speech of a person. A person is recognized as a social being in terms of his personality. The society encircles and advocates the uniqueness of a person not based on name but on qualities and personality. Personality is not always an intrinsic thing; it may have been, unconsciously, impression of other personalities. Psychologically personality is the reflection of one's inner qualities and his flexibility to adjust with the world. So what really shapes the personality of people is the language one speaks. Our words shape our speech. We are supported by our language while we are speaking. These words and movements combine to give us a personality. Speech consists of at least five levels of behavior, the expressive value of any one of which need not be confirmed by all the others. These levels are the voice as such, speech dynamics, the pronunciation, the vocabulary, and the style of connected utterance. Owing to the possibility of detecting conflict and other symptomatic reactions in speech, language behavior becomes a suggestive field for research in problems of personality. There are various parameters of speech the features of a linguistic personality. Since speech is a unity of social, i.e. language as a sign system, and a unique individual – a subjective form of reflection of the objective reality and the way of formation and formulation of thought, which is determined by the motivation, dynamic, emotional, regulatory, cognitive characteristics of a linguistic personality. So now it is quite clear that it is the language which forms a base to our personality. We often speak different languages but what we skip to notice is that we often change our personality whilst changing our language.

Language is also a part of one's heritage, cultural belonging and ethnic identity. Language surrounds us from every possible direction. It has influence on our personality. People are complicated beings. Language cannot be separated from the cultural values of that language. The connections between language and culture are complex, and no doubt have some influence on language and personality. We see ourselves through the cultural values of the language we are speaking. It makes sense that this effect is felt particularly strongly by people who are bicultural, as well as bilingual, because they have a strong grounding in multiple cultures. It's also possible that our perceptions of our own personalities change because we notice how people react to us when we speak different languages. It seems that different languages activate a set of rules and personality traits belonging to different cultures. The reason why people feel different when speaking different languages is because different languages activate different cultural norms, this activation effect should not be present in monocultural bilinguals, they change their behavioral, cognitive and emotional response according to the cultural norms primed by the language they are using in specific moment. So, does personality change when studying language? Many people, both bilinguals and foreign-language speakers, often feel different when study languages. It seems that these changes are strongly connected with having been exposed to the cultural norms belonging to languages spoken, which are activated when the linguistic switch happens. People engage in a behavioral, emotional and cognitive change dictated by the cultural switch, rather than really having a split personality. Finally, it seems that some personality traits might affect the degree to which people are aware of «feeling different» across the languages they speak, suggesting that those changes might just happen every time different cultural norms are activated, although not everybody is able to notice them.

Literature

1. Reflection in Speech of the Individual Features of Language Personality // [http:// www.ipl.org](http://www.ipl.org)
2. Features of language Personality. Natalia Fomina. Ryazan State University // <http://orcid.org/>

МОВА ЯК СКЛАДОВА ІМІДЖУ ПСИХОЛОГА

Підопригора Ірина Андріївна

*Студентка 2 курсу спеціальність 053 «Психологія»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Крашеніннікова Т.В.,

*кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної
лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Під іміджем розуміється подавання зовнішньої форми будь-якої особи з метою емоційно-психологічного впливу на кого-небудь; позитивний результат спільної праці керівництва і персоналу, що складається із зовнішнього (одягу і речей, міміки, поз і жестів) та внутрішнього образу, який неможливо побачити, але можна відчутти. Також ми розглядаємо імідж за знаковими характеристиками (форма і зміст), які, на жаль, не відбивають повністю сутнісні і зовнішні сторони. Найбільш впливовими на імідж є візуальні характеристики.

Імідж людини – це думка про цю людину у групи людей у результаті сформованого в їхній психіці образу цієї людини, що виникла внаслідок прямого їхнього контакту з цією людиною або внаслідок отриманої про цю людину інформації від інших людей.

При формуванні будь-якого іміджу враховують такі компоненти: **природні якості** (комунікабельність; емпатичність (здатність до співпереживання); рефлексивність (здатність зрозуміти іншого); промовистість (здатність впливати словом)); **якості, щеплені освітою та вихованням** (етичні цінності; психологічне здоров'я; набір технологій спілкування), **якості, набуті з життєвим та професійним досвідом**.

Імідж психолога залежить від: уміння спілкуватися з людьми (незалежно від віку, статі, соціального стану та достатку); ставлення один до одного (між собою та в суспільстві); формування особистісних якостей та бажання саморозвиватися й самовдосконалюватися; достойного рівня освіти; якості допомоги, тим, що її потребують.

У іміджевому мовленні психолога рекомендують такі прийоми, як: **психологічний контакт**: вільні взаємовідносини між психологом та клієнтом, які багато в чому використані в роботах К. Роджерса; при контакті психолога та клієнта характеризується проявом до нього інтересу, уваги, зусиллями його зрозуміти, а також поваги та безумовного позитивного його прийняття; **невербальні засоби спілкування**: оптико-кінетичні (система невербальних засобів спілкування включає жести, міміку, пантоміміку; **паралінгвістичні системи** (система вокалізації мовлення, що характеризується якістю голосу, його діапазон, тональність й виражає почуття та стан; екстралінгвістичні системи (включення в мову пауз та інших не **лінгвістичних компонентів** (покашлювання, сміх, темп, мовлення; **проксемічні системи** (дистанція, якої дотримуються люди під час спілкування); тактильні системи невербальних засобів спілкування (включає дотики, потискання, обійми, поцілунки); **голосові прийоми** (психолог, щоб активізувати увагу клієнтів, залежно від ситуації, підвищує або понижуює голос, змінює темп виступу.

Отже, імідж психолога залежить від комунікативних навичок та вмінь, природніх здібностей людини прийомів, якими користується психолог під час спілкуваннями з клієнтом.

Література

1. Процко Н. В. Роль іміджу у сприйнятті практичного психолога // http://ecopsy.com.ua/data/zbirki/2009_20_2/sb20_ch2_29.pdf
2. Чебикін О. Я., Астрейко С. В. Імідж психолога та можливості його формування // https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/8_2010/10.pdf

HOW LANGUAGE SHAPES OUR PERSONALITY

Половнікова Валерія

*Студентка 1 курсу спеціальність 242 «Туризм»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

**Науковий керівник: Підвисоцька Г.В.,
викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»**

Language has been present in our life since our birth. We learn language unnoticed by our parents. Usually parents speak only one language, but sometimes parents from different countries. So they speak two languages at home or even more. Of course, child who grew up in family with international parents will have a wider outlook and have more possibilities and choice. Such people are called bilinguals.

Each language reflects the culture in which it was formed. For example, English and German are very logical and strict. Languages of Asian peoples: Chinese, Japanese are written with beautiful patterns called hieroglyphs. Russian is considered very rich, it has a lot of words. Ukrainian is the most melodious language in the world.

How many languages you know, how many times you are a human. Our personality change depending on the language we speak. We can live many lives thanks to the knowledge of several languages. Research suggests our personalities really can shift depending on the language we speak. In another language we can truly experience another culture.

People who know more than one language feel more confident and free in society. Especially English, who know it can be sure that anywhere in the world will be able to explain to others what he needs and understand other. This person will be able to read the signs or a menu in the restaurant. We can ask for directions in case we get lost.

When you know several languages you can make friends with more people. Especially now, in the modern world we have the Internet that connects us with people from different countries. We have everything to be friends with someone from another nation.

People who know foreign languages get higher paying jobs than people who know only their native language. Because they can negotiate with foreign partners around the world and help promote companies internationally.

Learning different languages develop our brain and memory. It is very useful for everyone, especially for children.

Language is constantly changing like people. This proves that it does not become obsolete, something new always appears, the old goes away forever, just like in our life. And this means that everything is connected with each other and affects each other.

Besides, learning languages can be a good, useful hobby. It does not require very much, since there are a lot of free materials and teachers on the Internet with which you can learn language at a good level.

Students who know some languages can go to study or to work abroad, get valuable and interesting experience thanks to their knowledge.

People who moved to live abroad are always very happy when they hear their native language. Because it is a part of each person's personality that shaped him as he is. Other languages are only complement for this person.

Literature

1. Speech as Personality Features. //http://www.degruyter.com>document

НА СТОРОЖІ РІДНОГО СЛОВА

Поповський Анатолій Михайлович

Доктор філологічних наук, професор

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Мова – то цілюще народне джерело, і хто не припадає до нього вустами, той сам всихає від спраги. Батьківщина – це твоє рідне слово. Знай, бережи, збагачуй велике духовне надбання свого народу – рідну українську мову. Це – мова великого народу, великої культури. Любов до Батьківщини неможлива без любові до рідного слова. Тільки той може осягти своїм розумом і серцем красу, велич і могутність Батьківщини, хто збагнув відтінки і пахощі рідного слова, хто дорожить ним, як честю рідної матері, як колискою, як добрим ім'ям своєї родини. Людина, яка не любить мови рідної матері, якій нічого не промовляє рідне слово, – це людина без роду й племені.

Василь Сухомлинський

Скільки існує український народ, стільки й точиться жорстока боротьба не тільки за право повнокровного розвитку української мови на різних історичних етапах тривалої колонізації тих країн, під владою яких перебувала Україна, а й за її чистоту. Осип Бодянський ще в 1837 р. з цього приводу писав: *«Коли народ розвиває у своєму існуванні свою особистість,*

свою властивість, то він живе самобутньо, своєрідно, народно і виражає у своєму бутті ідею, котру призначено йому вічним промыслом здійснювати самим своїм життям. Оця ось ідея, тобто прояв усього власне життя народу, котра встановлюється його релігією, філософією, правом, звичаями, історією, географічним положенням країни, віруваннями, мовою, незчисленними життєвими умовами і т.п., піде настільки яскраво, сильно, чисто і досконало не проявляється, як у словесності. І тому словесність, будучи відображенням стихії, що становить буття народу, сама безперечно повинна бути народною».

Мова – це основний життєдайний чинник будь-якого суспільства. Людина від народження в міру своїх природних здібностей осилує цей складний комунікативний інструмент усе своє життя. І від того, як вона ставиться до опанування мовних азів, розширюються її розумові можливості в сприйнятті й осмисленні навколишнього світу, розвивається інтелект, формується творча особистість громадянина і патріота своєї держави або й навпаки – суспільний трутень, злочинець, зрадник, перевертень і т. п.

Кожен народ сумлінно дбає про розвиток своєї мови, оберігає її й передає у спадок із покоління в покоління як дорогоцінний національний скарб духовної й матеріальної культури. А це можливо лише при дотриманні стабільного раціонального навчального процесу в родинному, дошкільному, шкільному, вишівському вихованні та сприянні державних посадовців усіх рангів, де розвиткові мовних здібностей надається особлива увага в усіх сферах суспільного життя. І тут доречно згадати вислів древнього китайського філософа Конфуція щодо ролі мови в освітньому процесі: *«Багато чого не зробиш, поки не вивчишся. Але багато треба зробити, щоб навчитися».*

У незалежній Україні стратегія мовного виховання суспільства формується державними чиновниками не в плані високоінтелектуального потенціалу, а в плані примітивного затяжного реформування.

Ніяк не позбудемося й нині імперського репресивного механізму мовної асиміляції українців, що постійно впроваджувалася всюди під недремним оком царської і радянської Росії, яка підступно жонглювала гаслом «непорушної дружби й братерства двох слов'янських народів», опираючись на численні офіційні й неофіційні циркуляри про заборону користуватися рідною мовою. Відтоді й до цих пір процвітає всюдисущий «общепонятный» суржик. Відтоді ретельно культивувалася російська мова як «язык мира, дружбы и братства», а свою мову, як писав Тарас Шевченко: «...дасть Бог! Колись будем і по-своему глаголить, як німець покаже, а до того й історію нашу нам розкаже» [2, с. 228].

У суверенній Україні, попри тривалі політичні маніпуляції щодо статусу державної мови серед керманічів різних рангів протягом 30-ти років, останнім часом активно декларується те, що ми обираємо європейський напрям, і всі блага й переваги в навчальному процесі надаються тепер англійській мові, витісняючи українську мову з конституційного статусу на узбіччя периферії навчального процесу. Постає риторичне питання: «Чи може опанувати учень чи студент досконало іноземну мову, коли рідною володіє на рівні суржика?!» То ж не слід забувати класичний вислів французького філософа-просвітителя Вольтера: «Іноземну мову можна вивчити за шість місяців, а рідну – вивчати все життя». Бо, як зазначає Олександр Потебня: «Всяка денаціоналізація зводиться на послаблення енергії мислі, на ницість спустошення, аморальність та спідлення» [3, с. 294].

Внаслідок такого байдужого ставлення державних посадовців до повнокровного розвитку української мови в тридцятиліття незалежності, окрім політичного жупела розколу українського суспільства, яким спритно користуються апологети «единой неделимой», процвітає суржик, культивування іноземних слів і всюдисуще матюччя в щоденному побуті, ЗМІ, художній літературі і т. п. Постає знову ж таки цілком закономірне питання: *«Це показник високої мовної культури чи мовна*

деградація українського суспільства?!» Чому державотворча правляча еліта недослухається до нагальних питань сучасного мовного життя, порушених широкими колами українських науковців, письменників, діячів культури, педагогів, які хвилюють щоденно патріотичний загал українства не тільки на материковій Україні, але й за її межами.

З цього приводу цікавим і повчальним є оцінний коментар представника української діаспори *Миколи Ду п л я к а*, який веде рубрику «Зберігаймо чистоту рідної мови» в часописі «*Б о р и с т е н*»: «Важко зрозуміти, чому саме цікаві новини від 5 каналу пописуються між іншим такими перлінками як «інсайди». Невже в Україні всі знають англійську мову і їм байдуже як пишемо – суржиком чи літературною мовою? Складається враження, що новоспечений журналіст вивчив кілька англійських слів і хизується своєю мудрістю. Навіщо? – напрошується питання. Чи потрібно засмічувати українську мову чужими словами, коли у нас є свої милозвучні слова? В українських словниках, в академічному СУМ тощо такого слова немає. Слово «*inside*» – це внутрішня частина; амер. секретні відомості з перших джерел; таємний, секретний. Отже, вивчаймо чуже, але шануймо своє. Це не секрет. Це обов'язок кожної культурної людини!

Що таке «сталкери?». З цікавих новин від 5 каналу довідуємось, що: «У зоні відчуження правоохоронці затримали «сталкерів», які намагалися вивезти радіоактивні гриби та деревину». Слухаю і майже нічого не розумію. Невже на українському телебаченні диктори не знають літературної мови, невже спілкуються українсько-англійським суржиком? В українських словниках, в академічному СУМ такого слова немає. До словників таки треба часто заглядати. Англійське слово «*stalk*» між іншим має такі значення, як: *іти крадькома, підкрадатися; підкрадання*. У наведеному реченні можна було зрозуміло так написати: «У зоні відчуження правоохоронці затримали людей, які намагалися крадькома (або незаконно) вивезти радіоактивні гриби та деревину» [№ 2, с. 12].

«Читаю новини з київських ЗМІ і маю невтішне враження. Мені здається, що диктори пишуть українсько-англійським суржиком. Саме тепер в Україні вибори, тож часто читаємо і чуємо про «рейтинги» поодиноких політиків. Чому англійські **«рейтинги»**, а не українські **оцінки**; де поділося наше **оцінювання**? За радянських часів багато писали про те, що СРСР наздоганяє і переганяє Америку, а тепер в Україні як видно, дуже популярні «рейтинги». **Шкода, що не популярна там національна гідність у пошануванні рідного Слова.** До речі, в академічному СУМ слова «рейтинг» немає. Не знайдете його і в Українсько-англійському словнику М. Л. Подвезька, ані в Правописному словнику Г. Голоскевича. Чи не вперше слово «рейтинг» появилось в академічному Орфографічному словнику української мови (Київ, 1994). Сумно, що наші мовознавці здоганяють Америку зайвим запозиченням англійських слів зі шкодою для українських» [№4, с. 12]. «Про те, що на Дніпропетровщині **«дайвери** встановили ялинку під водою», довідуюсь з цікавих новин 5 каналу (14 січня 2021 р.). Не можу повірити своїм вухам: і під водою, і **дайвери**. Боже, які ми бідні. Невже в Україні нема **водолазів**, які занурюються під воду? Чи, може, запросили англійських або ж **американських дайверів**? Бідні, бідні журналісти. Як можна таке торочити на українському телебаченні? Невже вони не знають, що українці теж вміють занурюватись, пірнати під воду? Загляньмо до словника. Англійське слово **diver** по-українському **водолаз, стрибун, нирець**. Є з чого вибирати. Хіба що **дайвер** з 5 каналу стукнув об дно головою і забув українські слова. **Можливо, що почав вивчати англійську мову, тож хизується чужим словом, мовляв, ось який я мудрий.** Такі шкідливі мовні витівки не приносять слави українським журналістам» [№ 5, с. 12]. Дивується автор і таким непорозумінням: «Чи справді «копи» побили чоловіка? Що ж, в Україні «копи» побили чоловіка. Таке трапилося у Чагарлику». Про це повідомляє популярний 5 канал. Одначе, я таки не знаю, хто такі «копи». Академічний словник СУМ пояснює, що **копа** – це стіжок із 60 снопів хліба, складених усередину й прикритих одним

снопом зверху («...Ще копу дожинать пішла» (Т. Шевченко). То ж як ці копи побили чоловіка? Скільки було цих «кіп?» Загадку помагає зрозуміти знання англійської мови. Американці часто так називають поліція. Тепер уже знаємо, хто в Чагарлику побив чоловіка. Не розуміємо однак, чому журналіст так калічить українську мову...». І таких іншомовних запозичень можна наводити безліч, бо питання культивування культури української літературно-національної мовної норми пущене на самоплив, а керівників міністерства культури, освіти і науки України такий стан задовольняє – нащо їм зайві клопоти...

Не минає автор і асимілятивних процесів засвоєння з російської мови:

- фразеологічних одиниць типу *попасти в просак*: «Слова **просак** у нашій мові немає. Замість цього чужого виразу можна вжити фраземи «вскочити в клопіт», «пошитися в дурні», «потрапити в халепу». «У російській мові є вислів нечево гріха таїть. Його так і перекладають, ніби українською: нічого гріха таїти. Це калька, і її треба замінити українським фразеологізмом ніде правди діти. Пам'ятаймо, що фразеологізми буквально не перекладаються, вони мають у кожній мові свої відповідники. [№ 3, с 13] тощо;

- канцеляризмів у офіційно-діловому стилі: «Російський канцеляризм *прінімать участіє* ніби по-українськи озвучують як *приймати (прийняти) участь*, правильно повинен звучати **брати участь**. Цю помилку в Україні постійно повторюють», або: «*підвести бабки, підвести підсумки*» замість «*підбити підсумки, підсумувати*» та ін.;

- у рубриці «**Слова і вислови, що засмічують нашу мову**» подано значну кількість словесних покручів, калькованих з російської мови, як-от: «в порядку виключення» замість «як виняток», «ехо війни» замість «відлуння війни», «звернутися з жалобою» замість «звернутися зі скаргою», «топливий сезон» замість «паливний сезон» та ін.

Дошкульні спостереження дослідника і щодо порушення граматичних форм і смислових значень іменників, займенників, прийменників,

сполучників, часток, вигуків, а також риторичні запитання: «Що таке омоніми, кальки?» «Чи є словники для військовиків?» «Чи годиться така реклама?» та інші, до яких подано відповідні коментарі та ілюстративний матеріал, які розкривають красу і силу українського Слова.

Мовознавчі спостереження пана Миколи – яскравий приклад того, як українці діаспори ревно дбають про чистоту і культуру рідної мови і не байдужі до повзучого засмічування її мовно-літературної норми, сформованої не одним поколінням митців красного слова України. Він продовжує незгасну справу боротьби за чистоту рідного слова, яку вели всупереч численним утискам російського царату та радянської Іван Огієнко, Василь Чапленко, Яр Славутич, Святослава Караванського («**Секрети української мови**», Київ: «Кобза», 1994), Володимир Самійленко, Борис Грінченко, Борис Антоненко-Давидович («**Як ми говорими**», Київ: «Либідь». 1991), а нині – Іван Дзюба, Олександра Сербенська, Микола Лесюк («**Мова чи язик?**», Івано-Франківськ: «Місто НВ, 2017) та ін. Більше того, яскравий ілюстративний матеріал та дотепні коментарі пана Дупляка використовуються в доповідях науково-практичних конференцій та семінарів українських вишів.

Грунтовні публікації Миколи Дупляка в часописі «Бористен» свідчать про низький національно-інтелектуальний рівень культури мови не тільки працівників ЗМІ суверенної України, а й представників держуправління, науки, освіти, культури та інших прошарків сучасного українського суспільства. Вони мають спонукати Міністерства освіти і культури до ліквідації наявних огріхів і впровадження суворих юридичних законів щодо охоронних заходів культурних надбань українського національного мовно-літературного скарбу нашого народу.

На основі опублікованого матеріалу варто б видати навчальний посібник чи довідник для широкого загалу педагогів-словесників і шанувальників рідного слова. Така праця, окрім навчального процесу, має

цікаві і вагомі чинники виховного значення для підростаючого покоління незалежної України.

МОВА ЯК ЗАСІБ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Сорока Яна Юрївна

*Студент I курсу, спеціальність 053 «Психологія»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Дерій О. О.

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Мова – це один із засобів становлення людини як особистості, становлення її інтелекту. З моєї точки зору, мова чуттів і форми її буття є одним із найважливіших інструментів, за допомогою якого людина може пізнавати навколишній світ, а також повноцінно розвиватися. З іншого боку, мова – це засіб, за допомогою якого люди спілкуються між собою і розуміють один одного. Лише за допомогою мови людина повністю задовольняє свої потреби як матеріальні, так і духовні.

У мови є дві форми, усна та писемна. Усне мовлення використовує розмовно-побутову, просторічну, іноді діалектних лексику і фразеологію. Воно використовується лише для того, щоб швидко донести інформацію, як до свого співрозмовника, так і до інших слухачів, якщо це не є публічні виступи, чи якісь наради. Усне мовлення є діалогічним. Також воно застосовується у лекціях, доповідях, виступах і у цих випадках носить монологічний характер. Писемна мова вважається вираженням думок людини за допомогою різних засобів мови (орфографії, лексики, пунктуації, стилістики), тобто відображає саму мову на письмі. Письмова мова людини відрізняється стилем викладання, словниковим складом, загальним рівнем грамотності.

Передаючись із уст в уста, мова невтомно долає віки, єднає покоління, збирає і зберігає національну картину світу, формує національну свідомість і

культуру нації. Потреба ефективного та ефектного спілкування стимулює мовців до художнього осмислення мови, до пошуку все точніших і виразніших мовних засобів. Та й у результаті з загальнонародної мови відтворюється відшліфований, культурний варіант, тобто добірне літературне мовлення, яке й само по собі вже може стати мистецтвом та естетичним матеріалом. Мова невмируща, бо в ній безсмертя народу, живе в ньому і з ним, але в безсмерті мови є й часточка безсмертя самої людини. Через мову кожна людина дотикається до безсмертя свого народу. Наші предки залишили в мові історію народу, спогади про минуле.

Отже, мова є універсальним і унікальним, матеріально найдешевшим засобом спілкування. Для мови комунікативна функція також є вкрай важливою, бо мова, якою не спілкуються вмирає назавжди. Зі смертю ж мови вмирає її народ, вмирає вся культура, створена цим народом і самою мовою, а писемна та матеріальна культура губиться у віках і забувається. Народ, який втратив свою мову спілкування, втрачає й увесь той духовно-культурний світ цінностей, що витворився на ґрунті його мови. Такий народ швидко уподібнюється тому народові, чю мову взяв для спілкування, тобто асимілюється, розчиняється в іншій нації. Але, втративши все своє, надбане віками, цей народ ніколи не зрівняється з народом, чю мову прийняв, бо він втратив національний ґрунт і гідність, він є менш вартісний. Люди знайшли кілька інших засобів обміну інформацією: звукові і світлові сигнали, азбука Морзе, дорожні знаки, символи, шрифти, коди, жести. Усі вони мають обмежену сферу застосування і стосовно мови, є вторинними, похідними, такими, що виникли вже на базі мови.

МОВА У ЖИТТІ ЛЮДИНИ

Станчуляк Ельвіра

*Здобувач вищої освіти I курсу за спеціальністю 053 «Психологія»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Дерій О. О.,

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

У нашому сучасному житті мова є головним ресурсом для реалізації особистості, так як вона для людини є засобом спілкування. Завдяки мові людина може передати свої почуття, думки, поділитися власним досвідом, навчити оточуючих чомусь новому. Без мови людина не змогла би себе реалізувати в будь-якій сфері діяльності.

Для людини важливо володіти мовою, бо без неї опанувати себе як особистість людина не зможе. Для багатьох професій мова виступає основним джерелом сутності. Якщо в приклад взяти спеціалізацію психологія, то для майбутнього психолога саме мова є засобом його реалізації. Також, якщо розглядати професію філолога або журналіста, то без мови ці професії існувати не могли б. Без мови не існувала б така розширена економіка, не було б головної посади в будь-якій країні, тобто не було б головного керівного органу такий, як парламент, президент, рада. Без цих людей, які доносять головну думку до суспільного життя, створюють порядок у країні та роблять багато іншого, був би повний безлад. Завдяки мові суспільство може довести свою індивідуальність, але не тільки суспільство, а й країни світу також можуть відрізнитися один від одної тим, що мають свою мову, яка пройшла великий історичний шлях, пройшла ряд змін і вдосконалилася на сьогоднішній день. Мова дає нам можливість жити з порядком, дотримуватися певних правил, реалізувати себе. Ми повинні не мовчати, а висловлювати свою думку, тільки тоді ми зможемо змінити себе, суспільство і змінити обставини, в яких знаходимося зараз. Можна уявити той факт, якщо не було мови, той писати ми не змогли б тому і ще один

доказ, що мова дуже допомагає засвоїти себе у житті. З цього випливає ще один факт: завдяки мові ми можемо читати прекрасні книги улюблених та відомих письменників, дізнаватися більш детально про минуле життя, бо багато інформації можна знайти в книгах. Стародавні рукописи, які ховають у собі багато таємниць, можуть бути доступними нам завдяки мові.

Таким чином, володіючи мовою можна створити щось нове. Це стосується чогось наукового, наприклад, висловити свою теорію стосовно будь-якого напрямлення, будто психологія математика, біологія і ще багато інших наук. Висловлювання своїх думок допоможе людині займати вищі посади, оточуючі будуть чути твої думки та зможуть аналізувати тебе як особистість і, таким чином, довіряти тобі певне керівництво над ними, тобто лідерство. Мова у житті людини грає дуже важливу роль, подорожувати по світу засвоювати себе, реалізувати себе як особистість, відкривати щось нове спілкуватися з іншими та вивчати інші мови. Все це мотивує людину на досягнення нових цілей.

МОВА В ЖИТТІ ОСОБИСТОСТІ

Супрун Ксенія Андріївна,

*Студентка I курсу магістратури, за спеціальністю 053 «Психологія»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Дерій О. О.,

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Мова – це спільне те, що породжує нас як людей таких, а також нашу загальну культуру як таку. У межах теми мови як реалізації особистості, можна сміливо сказати те, що явище мови відбивається в індивідуальному плані, а також у плані соціального спектру (людина може реалізувати аспект індивідуальності). Це явище загальне, що власне дозволяє нам відрізнити інших як таких.

Оскільки в межах комунікативного спектру ми взаємодіємо з іншими людьми, то відображене в ньому впливає на спектр соціуму як такої. Це виражається в бесіді, письмі, бутті та культурному факторі. Таким чином, ми зберігаємо індивідуальне в соціальному. Тобто мова в такому процесі є ключем, який відправляє нас на шлях становлення через індивідуальність, відкриття соціального спектру, взаємодії із соціальним сектором, соціалізації як такої. Соціалізація в цьому аспекті дозволить нам бути тим, ким ми хочемо бути в межах нашої культури. Саме це робить нас справжніми нами.

Головні спектри: соціальний спектр; індивідуальний спектр; культурний спектр.

Усі ці спектри об'єднують тези: мова для людини є засобом спілкування; завдяки мові людина може передати свої почуття, думки; поділитися власним досвідом, навчити суспільство чомусь новому; без мови людина не змогла би себе реалізувати в будь-якій сфері діяльності; якщо в приклад взяти спеціалізацію психологія, то для майбутнього психолога саме мова є засобом його реалізації; без мови людина не може себе опанувати як особистість, бо ми усі різні і завдяки мові можемо довести свою індивідуальність; не тільки люди можуть відрізнитися один від одного, а й країни світу, у кожного народу є своя мова, яка пройшла ряд змін і вдосконалилася на сьогоднішній час; також люди можуть вивчати інші мови, збагачувати свій розум або навички; людина може більше досягти, володіючи декількома мовами; без мови не існувало так багато підприємств, тому що все, що будується, створюється – все це результат спільної праці людей, вони домовилися між собою, поділилися думками і прийшли до конкретного рішення; без мови не існувала така чудова професія, як філолог, люди не могли би пізнати усю історію мови, усі нюанси вимовлення і звучання багатьох цікавих та гарних мов; не існувала би така розширена економіка, не було б головної посади в країні, тобто не було головного керівного органа такий як парламент, президент; без цих людей, які доносять головну думку суспільного життя, порядку в країні та багато іншого, був би

повний безлад; мова дає нам можливість жити з порядком, дотримуватися певних правил, реалізовувати себе як особистість; ми повинні не мовчати, а висловлювати свою думку, тільки тоді ми зможемо змінити себе, суспільство і змінити обставини, в яких знаходимося; можна уявити той факт, якщо не було б мови, той писати ми не змогли би, тому і ще один доказ, що мова дуже допомагає засвоїти себе у житті; з цього випливає ще один факт, завдяки мові ми можемо читати прекрасні книги улюблених та відомих письменників, дізнаватися більш детально про минуле життя, багато інформації можна знайти в книгах; стародавні рукописи, які ховають у собі багато таємниць, можуть бути доступні нам завдяки мові; висловлювання своїх думок допоможе людині займати вищі посади, коли оточуючі будуть чути твої думки, то зможуть аналізувати тебе як особистість і довірять тобі певне керівництво над ними, тобто лідерство; володіючи мовою, можна створити щось нове, це стосується чогось наукового, наприклад, висловити свою теорію стосовно будь-якого напрямлення в психології, математиці, біології та інших науках; людина може виражати себе по-різному, завдяки мові, писати книги, виступати на сцені, озвучувати фільми; займатися шоу-бізнесом, це теж спосіб реалізації себе тільки на сцені; журналістам теж дуже важливо володіти мовою, тільки так вони можуть працювати у своїй сфері діяльності; завдяки мові люди можуть подорожувати по світу, працювати за кордоном і реалізовувати себе там.

У цілому ці спектри позитивно позначаються на індивідумі, оскільки через призму такого він буде в цілому реалізований як така особистість.

АНГЛІЙСЬКА МОВА В ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ ЮРИСТІВ

Твердохліб С. С.

*Здобувач вищої освіти III курсу, за спеціальністю 081 «Право»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Кривуля В. О.,

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Існує чимало матеріалів з англійської для юристів: словник юридичних термінів, підручники з професійної англійської і навіть поради щодо вивчення іноземної мови, з їх особливостями саме для правників. Проте не всі розуміють, навіщо юристам знати англійську на рівні вищому, ніж побутовий.

Англійська мова на сьогоднішній день має статус мови міжнародного спілкування, люди які добре володіють нею можуть влаштуватися на престижну роботу, яка стане джерелом стабільного доходу. Особливо іноземна мова стає більш важливою у сучасному суспільстві, як засіб міжкультурної комунікації між фахівцями юридичної професії. Юридична англійська є однією з форм англійської, яка використовується в галузі права, іншими словами це спеціально викладена, як мова для фахівців у галузі юстиції таких, як судді, адвокати, юристи.

Робота з документами іноземною мовою – це особливо актуально для юристів, які спеціалізуються на господарському та міжнародному праві. Юристу, що працює з документами на іноземній мові, необхідно добре розбиратися в тому, що він робить. Чи варто говорити про те, якою великою може бути ціна помилки? Для компанії це може обернутися втратою репутації, штрафами, упущенням фінансових вигод і багатьма іншими неприємним наслідками.

Для ведення переговорів – це також стосується роботи з іноземними компаніями, оскільки навички спілкування вимагають особливої майстерності. Це може включати не тільки роботу з документами, консультації та допомогу

при веденні юридичного напрямку, а й діяльність медіатора, що набуває все більшої популярності при вирішенні спорів. Якщо робота з документами дозволяє затратити на неї більше часу – можна підглянути слово, яке вам не знайоме, скористатись перекладачем, перечитати двічі, то при живому спілкуванні, мислити потрібно швидко, а висловлюватися чітко та зрозуміло.

Вивчення юридичних термінів разом із поняттями права є єдиним способом виставити себе як юриста. Юрист повинен принаймні розуміти без словника загальний зміст тексту, щоб ефективно спілкуватися англійською мовою у професійному середовищі.

Отже, юрист повинен говорити вільно та правильно, вміти знаходити слова, володіти усним та письмовим мовленням, адже йому потрібно користуючись відповідною термінологією, наводити факти, переконувати, доступно пояснювати зміст документа, як клієнту, так і судді. А ще краще, якщо юрист має змогу робити це англійською. Навіть досконало знаючи англійську мову потрібно знати спеціальні терміни і правила їх вживання, адже вони відіграють важливу роль і потребують додаткових зусиль для опрацювання та засвоєння.

Література

1. Лебедева М. О. «Особливості викладання англійської мови професійного спрямування студентам юридичного факультету» / М.О. Лебедева матеріали конференції «Сучасні методи викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі». Київ: НТУУ «КПІ», 2013. С.201-213.
2. Бессараб Т.П. Павлюк М.М. «Особливості перекладу юридичної термінології США та Великобританії» / Т. П. Бессараб, М. М. Павлюк // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: збірник наукових праць / за ред.. Л.Л. Товажнянського, О.Г. Романовського. Вип. 23-24 (27-28). Харків: НТУ ХПІ, 2009, С.421-434.

ГЕЙТСПІЧ ЯК ФОРМА ДИСКРИМІНАЦІЇ: ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ

Трескін Д.О.

старший викладач кафедри права

ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Переважна більшість практик, що виражають нетерпимість, створюють ситуації дискримінації та вербального насильства в Інтернеті містять ознаки гейтспіч (від англ. hate – ненависть, speech – мова) – мова ворожнечі або риторика ненависті. У широкому розумінні цей термін використовується для опису дискурсу, який оцінюється як вкрай негативний і є загрозою для суспільства. За визначенням Ради Європи мова ворожнечі включає всі форми виразів, що розповсюджують, підбурюють, заохочують або виправдовують расову ненависть, ксенофобію, антисемітизм або інші форми ненависті, засновані на нетерпимості, в тому числі: нетерпимість, виражену агресивним націоналізмом по відношенню до меншин, мігрантів та людей іммігрантського походження.

А. В. Євстаф'єва виділяє два компоненти у змісті поняття «мова ворожнечі»: негативне значення висловлювання та його обов'язкова адресація. Ознаки, якими може здійснюватися вербальна дискримінація, найчастіше зустрічаються у поєднанні. До них належать: расова, статева, вікова, етнічна приналежність, інвалідність, ідентифікація себе як людини певної біологічної статі, сексуальна орієнтація, зовнішність, етичні та політичні, релігійні погляди, володіння мовою, приналежність до певного соціально-економічного класу, рід діяльності та інші. Така інтерпретація є виправданою, оскільки коло груп та індивідів, які потенційно є жертвами інтернет-агресорів, дуже широке. Практично будь-яка ознака, що об'єднує людей (інтереси, переконання, ідентифікація, зовнішні, гендерні особливості тощо), в очах гейтера може стати приводом для розпалювання онлайн-конфлікту. Мова ворожнечі – це вид прямого прояву інтолерантності в мові

(варіант інтолерантності, який спрямований на людину або групу людей і завдає їм страждання.

До проявів риторики ненависті може бути віднесена практично будь-яка агресивна поведінка в Інтернеті, спрямована на певного індивіда або групу, співтовариство – тролінг, кіберсталкінг, пранкерство, кібербулінг, флеймінг, гейтерство, кіберобмін спільнот або індивіда як їхнього представника, а вищезазначені практики можуть мати характер міжособистісного конфлікту або бути цькуванням групою-агресором індивіда-жертви. Розвиток нових форм медіа, їхня інтенсивна соціалізація пов'язані з ризиками зростання масштабів онлайн-пропаганди ненависті. Поширення гейтспічу в Інтернеті актуалізує необхідність розробки теоретичних підстав і практичних механізмів щодо його регулювання та ефективних способів боротьби з ним. Основні труднощі, що виникають на цьому шляху – проблеми дотримання балансу між свободою слова, неприпустимістю розпалювання ворожнечі та ідентифікації висловлювань, які можуть бути кваліфіковані як прояви риторики ненависті. Методи вирішення першої проблеми перебувають у тісному зв'язку з особливостями національних законодавств. У той же час наднаціональні об'єднання пропонують і імплементують рекомендації для вироблення спільних критеріїв, які могли б використовувати окремі країни. У 1997 р. Комітетом Міністрів Ради Європи акцентувалося, що гейтспіч може розглядатися як такі, що завдають більшої шкоди, якщо вони поширюються ЗМІ. Ще одна важлива рекомендація – чітко розмежовувати відповідальність автора заяви та ЗМІ, яка публікує її.

Підсумовуючи, слід підкреслити, що медіа картина реальності грає важливу роль у формуванні суспільної свідомості, тому не варто применшувати значущість проявів гейтспічу в медійному полі та її впливу на індивіда та суспільство. Включеність користувача у середовище соціальних медіа глибока та багатопланова; вони стають одним із найбільш затребуваних зрізів сучасного суспільного та соціального простору; і у зв'язку з цим

висловлювання, зроблені в них, починають розглядатися як такі, що передбачають відповідальність: з одного боку, суб'єкта, який створює деструктивний контент, з іншого – платформи, де розміщується така інформація. Визнаючи значимість правових заходів протидії гейтспічу та необхідність їх подальшого вдосконалення, важливо також використовувати та розвивати можливості стратегій комунікативної поведінки в цих цілях – інструмент протидії мові ворожнечі, що передбачає управління комунікацією шляхом трансляції через текст (історії) певних цінностей (миру, солідарності, взаємопідтримки тощо).

МОВА ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНОГО АСПЕКТУ ОСОБИСТОСТІ

Ходатаєв Артем Андрійович

*Студент I курсу магістратури за спеціальністю 053 «Психологія»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Дерій О. О.,

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Мова – це один із аспектів, який постійно нас пов'язує з іншими людьми. Робить нас індивідуальностями та дозволяє діяти в межах того чи іншого мовного процесу. Мова – це аспект, який відображає культуру, а також особистість як явище в аспекті фактора існування. І тут слід зробити акцент на мові як такій, бо саме мова дозволяє нам стати тими, ким ми.

Мова, як реалізація особистості, є тим фактором, який, у першу чергу, відображає нас у межах певної культури. І в цьому аспекті мова в першому процесі є тією самою ланкою, яка проводить нас у призму соціального, тобто впливає нас у ту сторону, де ми стаємо носіями своєї культури, а також свого світу як такого. Це перша причина реалізації людини з боку соціального аспекту та соціального початку. У соціальному плані мова є унікальною складовою, оскільки вона породжує нас як індивідуалістичну особистість. У межах індивідуального породжується в людях почуття приналежності до

загального, а також у цей аспект паралельного явища. А породження індивідуального відбивається у межах становлення соціального, тобто загального. І цей процес збагачує нашу мову, нашу культуру, а також нас самих. Оскільки через призму такої взаємодії йде аспект поліпшення, а також становлення особистості, а також їх факторів як таких, що в цілому позитивно позначається на особистості, тобто індивідуумі, що в цілому позитивно перейде в суспільне.

Отже, такий аспект в цілому і допомагає та породжує по суті прогрес поліпшення як такого, як і в соціальному, так і в індивідуальному ключі явища. Тобто, можна сказати, що наша мова, це те, що робить нас нами, це те що робить нашу культуру нашою, це те, що дозволяє кожному з нас бути спільним та єдиним, це наше рідне, що в загальному робить наш краще.

Література

1. Орбан-Лемрик Л. Е. Спілкування як соціально-психологічний феномен // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ, 2003. Вип. 8. Ч. 1.

LANGUAGE AND CULTURE

Чуб Катерина Євгенівна

*Студентка 2 курсу спеціальність 081 «Право»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Підвисоцька Г.В.,

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет*

Language affects identity, personality and behavior in many ways, but the evidence for linguistic relativity is slight in the sense that structural differences in language definitely exist, but don't shape our behavior or sense of identity the way you assume. To use an English cliché, you're barking up the wrong tree.

The line between language and culture is quite blurred. It isn't actually the language switch that makes you behave differently or perceive yourself differently when you speak Hungarian instead of English. It's the differences in cultural expectations and the differences in semantic associations. The «same» word in English, Hungarian or Romanian is only a rough approximation. The more abstract

the word (freedom, beauty, busy, etc.) the more culturally-specific associations it will have. This, not syntax or grammar, places everything you express or receive in that language into a culturally-specific context. Being fluent involves acquiring this context over time. This fluency goes far, far beyond grammar and syntax and connects you more and more intimately to the «user community» for that language. You, as a person who is a poly from birth, have a particularly complex developmental path in this area, and are probably sensitized to differences in how things are expressed (and what is expressed) in the languages you know.

I think this is easiest to observe in the context of dialect. Dialect can be used to create social bonds with total strangers who might otherwise not even speak to you. I am an Ukrainian native and I've used dialect all my life to tell jokes, to get myself out of awkward situations, to get help from strangers and (a few times) to deceive or exclude people from a conversation. The dialect I speak isn't so different that outsiders can't understand it, but they don't know the set of associations that go along with what people say, so they miss the deeper, more important message.

Література

1. The Reflection of Personality // [http:// www.ipl.org](http://www.ipl.org)

HOW THE LANGUAGE AFFECTS THE PERSONALITY

Шулежко Марина Сергіївна

*Студентка 1 курсу спеціальність 242 «Туризм»
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»*

Науковий керівник: Підвисоцька Г.В.,

*викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет*

Obviously, language is a vital tool. It is not only a means of conveying thoughts and ideas, but also forges friendships, cultural ties and economic relations. Language is important for every aspect and interaction in our daily life. We use language to inform the people around us about how we feel, what we desire, and to question / understand the world around us. We communicate

effectively with our words. Abilities and the use of language provide a person with the necessary conditions for perceiving himself in his environment and for organizing his perceptions into a holistic «I».

This is by far the most characteristic and permanent means that a person has for understanding. Language is present in any human activity. It is not just the behavior that he exhibits; it affects a person's perception, mental functions and relationships with others, beliefs and meanings. A person's use of language directs his thought processes. This affects the ways in which he seeks to generalize his experience, the ways in which he establishes a sense of his relationship with others.

Speech for oneself further emphasizes the preliminary process of achieving understanding, since with its help the individual develops his characteristic ways of perceiving himself and correlating his experiences with each other. A fully functioning person has as one of the main characteristics a solid sense of their own identity. That is, he is aware of himself as an accessible person with constant meanings and values. In general, being in contact with his experience and having the ability to make his experiences available in other experiences, he is quite completely separated from his environment and from other people.

Language is a universal means of expressing the inner world of man.

Each individual is a unique, inimitable world, focused in his consciousness, in the depths of the intellect, in the range of emotions, feelings, dreams, will. And this hidden world can only be revealed to others by language. The more perfectly a person speaks the language, the clearer, fuller, brighter he appears to other people as a person.

Language – the most important means of human communication, i.e. a means of expression and transmission of thoughts, feelings, expressions of will.

Language is a means and material of formation and formation of personality, its intellect, will, feelings and form of being. Language is a continuous process of cognition of the world, its mastering by the person, means of communication between people, transfer of own experience to others and providing with experience of others; it contributes to the identification and satisfaction of material

and spiritual needs of people, unites them in society to achieve material well-being and the highest spiritual values.

Language is a means of formation, design and existence of thought.

Language is the most important means of human communication, ie a means of expression and transmission of thoughts and feelings.

Жірепартыпа

1. Perspectives: You Are What You Say. Jan Donges//doi:10.1038/scientificamericanmind0709-14<article

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Андрішко Олег Михайлович – м. Дніпро, Україна

Бабанська Світлана Андріївна – студентка 2 курсу, спеціальність 053 «Психологія» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Богдашев Сергій Дмитрович – студент 1 курсу спеціальність 242 «Туризм» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Бондаренко Олександра Максимівна – студентка 2 курсу спеціальність 081 «Право» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Бондаренко Вікторія Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення Львівського державного університету внутрішніх справ

Бурхович Ярослава Владиславівна – здобувач вищої освіти першого курсу бакалавра кафедри психології ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Дерій Олеся Олександрівна – викладач кафедри прикладної лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Жура Кирило – студент 4 курсу юридичного факультету Львівського державного університету внутрішніх справ

Завізна М. А. – здобувач вищої освіти I курсу за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Зав'ялов Дмитро Ігорович – студент 4 курсу спеціальність 053 «Психологія» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Запотічна Роксолана Андріївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення Львівський державний університет внутрішніх справ

Кононова Вікторія Костянтинівна – студентка 1 курсу спеціальність 053 «Психологія» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Корж Владислава Євгенівна – здобувач вищої освіти ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Корсунська Вікторія Валентинівна – старший викладач кафедри психології ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Кравченко Вікторія Володимирівна – студентка 2 курсу, спеціальність 081 «Право» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Крашеніннікова Тетяна Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Кривуля Валентина Олексіївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Лукомська Аліна – курсант групи ДР-945, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Макаренко А. С. – здобувач вищої освіти III курсу за спеціальністю 081 «Право» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Маркіянєнко Мирослава Євгенівна – студентка 2 курсу спеціальність 053 «Психологія» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Мигович Роман Ярославович – курсант II курсу факультету №1 з підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування, Львівський державний університет внутрішніх справ

Мкртчян Аміна Араїкіївна – студентка 2 курсу спеціальність 081 «Право» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Мороз Ілля Олегович – студент 1 курсу спеціальність 242 «Туризм» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Панежа Діана Андріївна – студентка 2 курсу спеціальність 081 «Право» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Пантелєєв В'ячеслав Олександрович – студент 1 курсу, спеціальність 053 «Психологія» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Підвисоцька Галина Володимирівна – викладач кафедри прикладної лінгвістики ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Підопригора Ірина Андріївна – студентка 2 курсу спеціальність 053 «Психологія» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Половнікова Валерія – студентка 1 курсу спеціальність 242 «Туризм» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Поповський Анатолій Михайлович – доктор філологічних наук, професор Дніпропетровський державний університе внутрішніх справ

Сорока Яна Юріївна – студент I курсу, спеціальність 053 «Психологія» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Станчуляк Ельвіра – здобувач вищої освіти I курсу за спеціальністю 053 «Психологія» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Супрун Ксенія Андріївна – студентка I курсу магістратури за спеціальністю 053 «Психологія» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Твердохліб С. С. – здобувач вищої освіти III курсу, за спеціальністю 081 «Право» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Трескін Д.О. – старший викладач кафедри права ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Ходатаєв Артем Андрійович – студент I курсу магістратури за спеціальністю 053 «Психологія» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Чуб Катерина Євгенівна – студентка 2 курсу спеціальність 081 «Право» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Шулежко Марина Сергіївна – студентка 1 курсу спеціальність 242 «Туризм» ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»